

Звіт і вражіння із всенародного

ти ужитий не на політичні цілі а на бимців і завівзівть усю американську

С В О Б О Д А

РІК ХІХ. ДЖЕРСИ СІТІ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 13 ЛИПНЯ 1911. ЧИСЛО 28.

VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JULY 13, 1911. No. 28.

ВІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА
В АМЕРИЦІ.Розхід за місяць червень с. р. єсть:
За померших членів або їх жени і за випадки каліцтва.

Відділ.	
3. Дудра Василь	\$1000.00
3. Доманих Петро (мол.)	1000.00
164. Бабяк Йосиф	400.00
3. Телех Афганезій	1000.00
78. Янковський Сильвестер	1000.00
288. Ягелло Іван	500.00
229. Петрина Іван	1000.00
25. Мацко Тимко	1000.00
58. Токарчик Н. ж. Вас. (стар.)	400.00
227. Спольська Юстана ж. Ів.	400.00
263. Сигерич Розалія ж. Нак.	400.00
72. Дюла Настя ж. Мих.	400.00
75. Вревкач Анна ж. Івана	400.00
156. Маліборська Магд. ж. П.	400.00
3. Масляр Михайло	100.00
38. Зазуля Іван	100.00
108. Терпильцев Миколай	100.00
169. Кримський Михайло	100.00
Разом виплачено за помер.	\$9,700.00
Платня Гол. уряд. за черв.	270.00
Адміністр. Союзу за червень	174.52

Весь розхід виносить \$10,209.36

Розмет платить 11,630 членів на ціле посмертне (кождий по 82 цнт.) і 1650 членів на пів посмертного (кождий по 41 центів)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі, на Еміграційний Фонд по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол., а на половину посмертного 59 центів.

Дм. Капітула, гол. предсід.
А. Шаршонь, гол. касієр.
С. Ядловський, гол. секр.ВАЖНЕ
ДЛЯ МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ
І ОРГАНІЗАТОРІВ Р. Н. С.

Отсим повідомляємо усіх пп. місцевих Урядників і організаторів Р. Н. Союзу, що на підставі параграфу 276 старого, а 273 нового статута, посмертна заплата може бути записана лише на жінку, дітей або яких інших кривних. Запис посмертного на особи чужі, на церкви, або на всякі інші інституції, як також записуване посмертного в сей спосіб: „після тестаменту“ — не є важний, бо се спротивляє ся законам Сполучених Держав. Для того просимо застосувати ся до сего правила при виповнюванню декларацій і змінюванню спадкоємців.

Просимо також на місячних справозданнях завжди подавати причину суспендованя або вимазуваня членів.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу.

НОВИНКИ.

Гозір Вл. Місцеві Секретарі!

Отсим повідомляє ся усіх Вл. Панів Секретарів місцевих відділів, що на днях зістало вислане до кожного відділу, експресом, оплачено відповідне число статутів Р. Н. Союзу, поправлених після ухвал останньої конвенції в Клівленд, О. Просить ся отже по одержанню повідомляючої картки від експресової компанії, піти до дотичного офісу, відібрати пакунки зі статутами (без ніякого доплачування) і роздати статуту членам на найближнім мітингу. Прошу прийняти до відома, що до тепер вислано лиш руські статуту. Словенські статуту кінчать ся вже друкувати і тому звиває ся отсі всі Братства, що хотять дістати їх, аби зголосили ся сей час листовно до канцелярії Головного Уряду Р. Н. Союзу (83 Grand St., Jersey City, N. J.) подаючи потрібне число примірників. З початком сліду ючого тижня пічне ся розсилка словенських статутів.

Послідні вісти з Галичини. Після останніх телеграм, монструальний процес, виточений проти 101 наших студентів за забурення на львівськй університеті на дни 1-го липня м. р., підчас яких погіб Адам Коцко, покінчив ся правдиво-польським засудом: усіх 101 польський суд засудив на арешт від 14 днів до 3-ох місяців. Ось так виглядає австрійсько-польська справедливість в практиці! Та сего можна було й надіятися, бачучи як сторонниці польські судії переводили розпрату, в який безличний спосіб підпомагали своїх свідків а тероризували оборону, не допускаючи ніодного з її важніших питань. Переведенє сего процесу останє ся на вічні часи чорною плямою австрійського судівництва Річ природна, що засуджені мусли внести відклик, і справа опинити ся перед найвищим судом, який імжирно окаже ся менче вражливим на вшехпольські впливи.

Другий речинець галицьких виборів опять не дав поважнор результату. Дефінітивно покінчено вибори в окрузі 57, де вийшов другим послом укр. нац. дем. Лев Левицький; крім того в окрузі 53 (Сахбір, Судова Вишня, Комарно) вибрані: о. Ст. Онішкевич (укр. нац. дем.) і вшехпольяк, гр. Скарбек; в окрузі 61 (Перемишль, Мостиска) вибрані: Гр. Цеглинський (укр. нац. дем.) і поляк Чайковський; в окрузі 70 (Скалат, Гусятин) вибрані: Михайло Петрицький (укр. нац. дем.) і вшехпольяк гр. Голуховський. В 13-ох округах мусли

виборці ставати при урні пораз 3-ий на дни 3-го с. м.

І так в окрузі 51 (Сянік) має прийти до стисайших виборів поміж Р. Залозецьким (укр. н. дем.), Куриловичом (кацап) і поляком Старовейским. В окрузі 54 (Дрогобич) поміж о. Яворським (укр. нац. дем.), Вітиком (укр. соціаліст) і кацапом Гошовским; в окрузі 55 (Долина, Калуш) поміж Романчуком, М. Лагодинським (рад.) і поляком Зараньским; в окрузі 56 поміж Трильовським, Лавруком і пол. Свободою; в окрузі 58 поміж Окуневським, Стефаніком і Каліщакіом (москв.); в окрузі 59 поміж Е. Левицьким, Л. Бачинським і пол. Дзедушицьким; в окр. 62 поміж Двістрянським, Лябенським і Вищоцьким; в окр. 63 поміж Сінгалевичом, Дембським і Марковом; в окр. 66 поміж др. К. Левицьким, Т. Старухом і о. Сеником (москв.); в окр. 64 поміж о. Фолисом, Абрагамовичом і Домбським; в окр. 65 поміж Петрушевичом, Марковом і Кравсом; в окр. 67 поміж Козловським, Цегельським і Станчаком, а в окр. 68 поміж др. Голубовичом, Заморським і Остапчуком.

Що тикає ся масакри в Дрогобичі, до сих пор є вже 28 трупів, з того 8 Жидів, 6 Русинів, 3 Поляки і 1 Француз. Крім сего около 20 осіб боре ся зі смертю.

Мордують! В Бикові під Медикою (повіт Перемишль) жінка одного господаря, свідомого Українця, боронячи свого чоловіка перед нападом агітаторів русофільського кандидата, Юзичинського, котрі хотіли видерти йому виборчу карту і прибити на ній печатку русофільського кандидата, впала мертва з рук русофільських напасників. Вдарили вони її по голові колом чи топором і забили на місці. Чоловік її також ранений. Справа ся є вже в суді. Подібне роззвіренє русофільських агітаторів, як у перемишльщині, загрожує також життю і здоровлю виборців в інших округах, де русофільські кандидати за всяку ціну силкують ся передерти ся до парламенту. Головно небезпека така істнує в окрузі Сянік-Риманів.

Польська культурність. Уже то нема як Поляки зі своєю культурою. На весь рот, при кожній нагоді нью чванять ся, а нам заєдно дорікають нашою некультурністю. А тимчасом ся славетна польська культура як завоняє, то стає її чутно на весь світ. Ось недавно бачило містечко Дерби в Конект. два приміри такої культурності. І так на дни 10-го червня культурний Поляк зарізає по культурному свого культурного швагра, також з культурної

породи культурних Поляків. А перед пару днями на найлюднійшій вулиці міста, о 1-ій годині в нощі рівнож культурні браця зарізали свого краяна, викликаючи своєю культурою в цілм місті величезний череполох. Ой, нема то як польська культура — де, де нам до ньої....

Здемаскованє русофільської корупції. Як у всіх інших округах, так і в львівськй сільськй окрузі, намагали ся русофіли грішми придбати голосів для своїх кандидатів. В сій справі пише до „Діла“ один з руських виборців сього округу: „Агітатори русофільського кандидата Яворовського, хотючи купити мій голос для Яворовського, дали мені 10 корон, аби я голосував на сього кандидата. Квоту сю я взяв, але мерзачи ся такої нечистої справи, зараз зложив їх на фонд українського товариства „Сокіл“ в Містках. Оголошую про се публично та звиваю всіх виборців, котрим агітатори Яворовського і Абрагамовича давали гроші за продажу їх голосу і чести народної, щоб так само зробили, а імена тих агітаторів подали до прокуратурі, котра зобовязана вивести проти тих злочинців карне слідство. — Гринько Глуховецький з Місток львівського повіта“.

Родина трагедія. З Обертина доносять: Старший скарбовий стражник Корнило Дрогомирецький в Обертині задусив в п'ятницю минулого тижня свою жінку, з якою повінчав ся доперва 29 с. м., а відтак побіг на ринок і кинув ся стрімголов до колодязя, який стоїть в ринку, де втопив ся. Що було причиною сєї страшної драми, не знати.

Родина нещастє. Пані Прат, знана загально під назвиском пані Тотл, вернула оноді до свого старого дому в Гобокен, Н. Дж. з Кольорадо, щоб віднайти своїх знайомих. Її дійсно переслідує судба: її чоловік, з котрим розвелась, помер перед роком; її старший син невилічимо хорий; її одинока дочка пропала без вісти перед роком, а минушого тижня її наймолодший син, що повернув разом з нью з Кольорадо, купаючись в морі, утопив ся. Стільки горя для бідної матери по повероті з далечини у рідне гніздо, то дійсно за багато.

E117 Повідомленє.

Отсим повідомляю всі братства і відділи Р. Н. Союзу як також всі поодинокі особи, які до сего часу давали мені замовлення на всякі братські річі до Скрентон, Па., що в п'ятнішнім днєм, т. є. в днєм 6-го липня с. р. я влучив мій бізнес в першою Русько-Американською Ризницєю в Шенандоа, Па. і в котрій рівночасно я займаю місце. Прошу від тепер удаватись зі всіми дальшими замовленнями на внаше подану адресу „Ризниця“:

„R Y Z N Y S I A“
114 S. Chestnut St., Shenandoah, Pa.З поважанєм
Стефан Калакука.

Н. ЛАНОВИЧ.

З великоруського переклада ***

(Далше).

— Е, оставте вже тоті річі! — перервав йому прокуратор.

— А тепер показало ся, яка там ласка божя. Петре Івановичу, а то нам на руку, правда? — моргнув він до пана маршалка. Ордер зірвали! що за драбуги! Е, батюшка, то прецінь ваш інтерес, — обернувся він до прокуратора, плеснувши його фамільярно по коліні.

Прокуратор, іно що пролігнувши пігулку, скривився і відвернувся від нього.

— Відки ви все то знаєте? — з роздраженням повторив Петро Іванович, видячи, що урядова тайна викинута на улицю, і в короткім часі уділить ся цілій голоті мійській.

Грохотов зареготав ся.

— Маєте! Відки знаю? Таж Калобов вчора на ринку глосно кричав!... А бодай вас... відки знаю! Мені дивно, що ви того до тепер не знали!

Петро Іванович майже змішав ся, але не показуючи того по собі, обізвав ся: — Оджеж панове...

За тим словом він встав, даючи тим до зрозуміння, що говорити вже доста а час брати ся до діла.

Гості взяли за папки. Але Грохотов не унімав ся цілком.

— Хоч горівки-б подали, Петре Івановичу, сказав він нараз зовсім серйозно, оглядаючи пустий стіл. — Така важна справа — і не випити!...

— Ходіть до мене, сказав справник, беручи його під руку, — перед відїздом проковтнемо по одній.

— Або ви їдете, панове? — запитав Грохотов, увільняючись від справника і звертаючись до всіх присутніх.

— Ідемо — коротко і сухо відповів Петро Іванович, і зачав розмову з прокуратором.

— А якже я? возьміть і мене, панове, — благаючи обізвав ся Грохотов. Я ще в корпусі будучи, всі такі езекуції дуже любив.

— А вам пощо туди? прецінь то не в вашім участку! — відповів йому пан маршалк, стискаючи руку прокуратора і відводячи на бік судію слідчого.

— Ну, возьміть мене так, до процесії, для симетрії, чорт побери! Я вам не буду перешкаджати, — сказав він уражений.

— Та їдьте собі, коли вам охота таскати ся півторасотні верстов без найменшої потреби... промовив погордливо Петро Іванович.

— Ну, то ми оба разом, Кирило Семеновичу, — весело крикнув Грохотов, лапаючи справника за руку. А знаєте що? возьмемо з собою лафіту портвайну...

— На біса нам портвайну — ліпше коняку...

— А то розуміє ся... та бутельки зо три шампана... Петро Іванович наказав своєму Михайлови взяти зельтерської води, розпоряджував Грохотов, вибираючись як на цікнік... Горівки і там певно дістанемо... як там, Петре Івановичу, дістанемо там горівки? І не звертаючи уваги, що „пан маршалок“ нахмурился, помахуючи тростинкою, засьпівав собі весело:

„Tres jolie, per polie, possedant un gros magot...“

— Ідіот, — обізвав ся Петро Іванович, стискаючи плечима і дивлячись в слід за справником і Грохотом. І таких шаланив приймають до уряду!

— То з ласки жінок... Вона у па-

з докором Петро Іванович, але похитившись, що за багато сказав, доповів: отже ідемо!...

XV.

Комісія зложена випадковим способом із чотирох членів, вибрала ся на другий день до Вовчої волости. Справник з судією слідчим поїхали наперед; а на другий день, відібравши інструкцію, вирушив в дорогу і сам Петро Іванович з прокуратором. Посередник Грохотов, мішаючи лафіт з портвайном, так упив ся, що його на велике здоволенє Петра Івановича лишили дома, аби протверезив ся.

Кожний їхав в иншій настрою; слабovitий прокуратор з німецьким назвиском, Кронберг, а романтичним іменем Адольф, уважав свою подорож за велике пожертвуванє; судія слідчий журив ся, яким би способом умирити справника; а Петро Іванович укладав собі, як набрати з гори Гвоздика, а прославити себе.

В найбільшій тревозі був старий справник, наелектризований коняком і войовничими бесідами Грохотова. З одної сторони у него перед очима був ясный приклад знакомого станового, котрого за самовільне поступованє zdeградували на справника, з другої-ж сторони памятав дуже добре власну неудачу, коли то служачи в Борисові, не ужив в пору „рішучих средств“. Кирило Семенович виїхав до Вовчої волости як правдивий побідитель. На ділі був то чоловік дуже добрий і при тім слабovitий, любив пляфрок і пантофлі, грав в карти з розвагою, а пив без розваги; ніколи не знав, що діє ся у него дома або в повіті, у всім слухав свого помічника, уникав всяких крутих поступків, навіть з поліцаями; однакж тут, боячись закиду, постановив поступити остро. До того хотілось йому і відзначити ся. Його, розуміє ся, не обходила найменше справа Соснівчан, він міг навіть щиро сприяти їм по природній доброті своїй, але тут треба було показати приклад. Він був офіційально завідомлений, що мужики зірвали зі старшини ордер, замкнули волостний уряд і учинили неспокій — одним словом, що не гаразд в повіті. А що в повіті він, Кирило Семенович Уланов, відвічальна особа і повноправний газда, тож і повинен ужити своєї влади. Припустім, що й другі уважали себе не меншими газдами в тім самім повіті, і практичний справник дуже добре то розумів; прецінь в тім то й була ціла штука, щоби, ділаючи спільно, не перешкаджати один другому, відзначаючись кождий в своїх границях — де і як можна. Те всі добре розуміли; воно уложилось само зі себе без умови, з інстинкту, майже сходило на них з гори, як сшествіє сьв. Духа.

Кирило Семенович вїхав до Соснівки з відрядом урльопників, для більшого постраху; він зібрав їх по селах і місточках, відриваючи від плуга і коси, посадив на вози і так урочисто появив ся в селі, покріпляючись коняком. Люди страшно здивували ся, побачивши замість мирowego посередника окружених цілим штабом справника і судію слідчого. Кирило Семенович розпочав свою діяльність тим, що насамперед післав до поблизького місточка за оковитою, а потому казав візвати громаду і нікого не питаючи, повісив на Кулака ордер і заіменував його першим старшиною в цілій губернії. Тодж вчинив ся другий скандал, зробило ся заміпанє, стиск, а

пять других бунтівників. — Злодії! опришки! бунтівники! Я вас!... кричав зхриплим басом справник, а судія слідчий ледви потрафив вгамувати його. Розпорядивши рішучо, пішов Кирило Семенович відпочати трохи, а жовнірів розіслав на квартири по селу. Тогож вечера, лише з меншою парадом, бо без війська, і власною коляскою на ресорах, приїхав Петро Іванович з прокуратором і з кухарем на козлі. Ніколи ще, ні перед тим ні по тім, не видали Соснівчани тільки начальства. Учувши туркіт коляски, Кирило Семенович виїшов на ганок в той сам час, коли кухар з одного боку а старшина з другого висаджували з коляски „пана маршалка“, з ушанованєм піддержуючи його за лікті.

— А я вже гадав, що не приїдете! — крикнув Кирило Семенович з ганку. — Тут зухвальство, бунт!... кікого слухати не хотять! — говорив він, ледви повертаючи язиком і дихаючи на Лупинського горівчаним духом. — Осьде сьвідок — показав на Кулака.

— Щож такого? — спитав неспокійно Петро Іванович.

— Бунт, самоволя!... Розумієте, мало мене самого... я післав штафету по військо... присилайте козаків або піхоту! — кричав.

— Ліпше артилерію! — шепнув прокуратор, утираючись ручником.

— А Гвоздики... зачав щось судія слідчий, але перервав його хтось рішучим „те!“ Судія лише здвигнув плечима і зачав закурювати цигаро.

Тимчасом Кулак з червоним злісним лицем розповідав Петрови Івановичу, розмахуючи руками без найменшого поважання до свого давного начальника.

— Змилуйтесь, ваше високоблагородіє: таким злодіям Сибіру мало!

— Щож привело їх до того? як то все стало ся?

— Або я знаю як. Зібрали ся всі разом, виходить той їх гавкун Петро Підгірний наперед: — Злоймай, каже, ордер. Який ти, каже, старшина, коли ти свій волости ворог!... — Я його хапнув за ковнір, а він скрутив ся та за ордер сівнув тай урвав... І підоймив руку до гори та кричить: — скинулосьмо його, каже, тепер вибирайте другого!

— Ти їх може сам до того довів? — сказав Петро Іванович не так для закиду, як для очищення совісті.

— Ніколи на сьвітї, ваше високоблагородіє. Те все Щовкун, від того часу все то ворогованє пішло.

— Михайло Іванович знає?

— Не можу сказати. Їх благородіє казали, — тут він показав головою на згортку справника, що висіла на стїні, — їх благородіє казали, що Михайло Іванович поїхав до Києва. Їх давно перестерігав, але вони не хотіли слухати; двох таки сильно набили. „Поміркують ся тепер“, кажуть вони, а тоті злодії от ще запіли! Сибіру їм за мало, ваше високоблагородіє! — повторив він твердим тоном.

— Ну, добре, їдиж тепер, — кивнув головою Петро Іванович і задумав ся, розважаючи як далі поступати.

XVI.

Коли вже члени комісії випили чаю, відпочили і закусили, коли Кирило Семенович протверезив ся настільки, що міг розуміти, де він

для слідчий приступив до протоколу. Протокол тягнув ся дві години, але не допровадив до ніякого кінця. Зазвали насамперед Степана Черкаса і старшого Бичкова, того, що ходив з ним до „губернії“ зі скаргою. Степан Черкас просто заявив, що обзнакомлений добре з уставами, длятогож і вибув два роки при Кулаку громадським начальником.

— Він мені за ті два роки два зуби вибив, — сказав ще на посьвідченє правди.

Сидір Бичків більше мовчав і лише задитькував Черкаса, коли той запуслав ся в непотрібні, після його гадки, дрібниці.

Степане! — сіпав його за полу, — ти уважай з ким говориш, таж то пани, їм лише натякни, то вони вже зрозуміють, — а розмазувати не треба...

Але Черкас не зважав на нінащо, радий, що єсть нагода виповісти свою гірку долю, говорив, обертуючись то до одного то до другого члена комісії. — Ваше благородіє, спадайте на Бога, вислухайте нашу кривду! Перед вами як перед самим Богом. Життя нам нема від него, на смерть заїдає... Нам уже однако пропадати, хоть сак хоть так...

— Але ти говори на розум, як тут було? — перебивають йому.

— Так було, — каже він. — Зібрали ся ми всі разом, бо вже за прикро стало нам терпіти і взяли його просити. Сидоре Тарасовичу, кажемо, дай громаді відітхнути, доста з тебе, доста й з нас, до смерти не забудемо. Уступи місце другому, і той хрещений чоловік... Ну, він озлостив ся: — А ви, каже, с... сини, та я вас, каже, таких-сяких — наслідував він голос і рухи старшини — і як зачав, як зачав паплюжати нас такими поганими словами.

— Степане! — сіпав його за рукав Бичків.

— Дай покій, Сидоре! — обрушив ся той гнівно. — Чи не видиш, що пани ласкаво слухають. Коли ліпшої нагоди діждеш ся?

І відступившись на бік від Сидора, розповідав далше: — Відтак приступив до него вуйко Петро Матїїв: — послухай, каже, Тарасовичу, вся волость тебе просить. Ой, не наробі біди! ти, каже, себе з честію обезчестив (значить — обезпечав), у тебе, каже, пять домів, волів не перелічити... Далі вже не пригадую собі як було, — перевів дух Черкас, — лише Сидір Тарасович замахнув ся, люди зглотили ся, а він відтак сам той ордер із себе скинув.

— Сам скинув, чи хто з него здоїмив?

— Сам, ваше високоблагородіє, бо він тогди дуже настрашив ся був...

— Якже ви посьміли так самовільно поступити, га? — остро обізвав ся Лупинський. — Та-ж прецінь громадським начальником був, знаєш устава... як ти посьмів допустити до того?

Настрашений мужик мовчав.

— Ходили ми, ваше високоблагородіє, до посередника — та набив. — Пішли до „губернії“ — шупасом припровадили. Що вже було робити? — розвів мужик з розпущеними руками.

(Далше буде.)

Звіт і вражіння із всенародного віча в Пітсбургу.

Дня 25. червня с. р. відбуло ся в Пітсбургу велике всенародне віче в справі фонду імені М. Січинського, нашого народного героя, местника кривд руського народу, і фонду ім. о. Миколая Стефановича. Віче відбуло ся в величезній галі, котра одначе не була битком набита; видно, наші Русини ще не гаразд розуміють свою національну задачу, а може дощ перешкодив, або що инше? На віче прибули отці товариства в комплекті: Тов. „Запорожська Січ“ з McKees Rocks, Pa. (з музикою — честь ім!), Тов. „Запорожська Січ“ з Pittsburgh, Pa., Братство сьв. Івана Хрестителя з Pittsburgh, Pa., і Тов. ім. Мирослава Січинського з Pittsburgh, Pa. Крім сего було багато людей, не належачих до сих товариств. Були люди навіть з дальших плейзів, як Jeannette, Ambridge, Butler. (З Butler був п. Бунга з женою і ще инші жєни з мужами, котрих імен не знаю). На вічу були присутні майже всі сьвященники з околиці. Було їх 6-ох. Та се все за мало. Пітсбурщина з околицею повинна була ліпше поставити ся, бо на вічу повинно бути кілька тисяч Русинів, котрі повинні сьвітови показати наглядно, що ми є народом культурним, що умієм шанувати пам'ять тих людей, котрі своє жите кладуть на жертвенник вітчизни. А власне се віче мало за задачу вшанувати тих людей, котрі себе виключно для народа жертвували.

Віче отворив відповідною промовою о. Данилович з Latrobe, Pa., а вказавши на ціль віча і на важні постанови, які воно мало урадити, запропонував на предсідателя о. Гривнака з Johnstown, Pa., на містопредсідателя п. Т. Гута-Кульчицького з Пітсбурга, Па. а на секретарів пп. Ф. Вовчка-Кульчицького з Пітсбурга, Па. і Осипа Мельника з Youngstown, Pa., що вічєвики одноголосно прийняли. О. предсідатель, подякувавши короткими словами за вибір, приступив до порядку денного. Перша точка було справозданє Комітету фонду ім. Мирослава Січинського. О. Данилович прочитав лист від д-ра Е. Олесницького, котрий радить ужити фонд на політичні цілі (на агітацію виборчу). О. після прочитав лист від Руського Красного Союзу Кредитового, в котрім стверджуєсь, що відобрано 10 тисяч корон і записано яко фонд ім. Мирослава Січинського. Решту грошей, т. є. то, що остало в касієра п. Феша і то, що належить ся з спадкової маси по бл. п. о. Николаю, оберне ся на фонд ім. Стефановича, если такий зістане ухвалений. Справозданє касієра відпало, позаяк не був присутній на вічу, а секретар п. А. Бучак здав коротке справозданє, зазначуючи, що докладне справозданє було оголошенє перед вічем в „Свободі“ і „Народній Воли“.

Настала жива дискусія, на що ужити фонд ім. Січинського, а деякі бесідники висказали гадку, що позаяк нема між живими бл. п. о. Стефановича, за котрого старанєм утворено фонд Січинського, то тяжко, щоби зібрати фонд другий, для того існуючий фонд належить назвати двома іменами, а то Січинського і Стефановича. Сему внесеню спротивив ся о. Данилович а головнo п. І. Сикула з McKees Rocks, Pa. Щоби справу покінчити, предсідатель зборів поставив внесенє п. Секули під голосованє і воно зістало прийняте майже одноголосно і фонд імені Мирослава Січинського зістав ненарушений. Всі бесідники годились в тім, що фонд має бу-

ти ужитий не на політичні цілі а на цілі просьвітні, на школи, і не дивно, бо люди присутні на вічу, не були одних поглядів політичних. За тим, щоби сей фонд ужити на Рідну Школу, горячо промовляли о. Ротко з Carnegie, Pa. і п. Л. Баррій з Wilmerding, Pa.

Остаточнo по довгім рефераті о. Гривнака, котрий незвичайно приступно і докладно представив стан просьвіти межи нашим народом, котрий то народ лише тогли може сподівати ся сьвітлішої будуччини, як викоринить з поміж себе темноту і як на серію возьмєсь до книжки, поставив внесенє, щоби фонд імені Мирослава Січинського обернути на просьвітні цілі і віддати його під заряд Руського Товариства Педагогічного у Львові, яко такого, котре поклато собі за ціль нищенє темноти між нашим народом в Галичині, а котре власними фондами удержує приватні руські школи, бурси і курси для неграмотних, котре видає книжочки для молодіжи і т. д. Се внесенє зістало прийняте одноголосно.

Справу другого фонду, а то ім. бл. п. о. М. Стефановича, реферував о. Данилович, прочитавши вперед привітне писмо від редакції „Свободи“, котре ось як звучить:

Сьвітлий Зборе! Достойна Громадо!

Шанувати пам'ять заслужених для своєї народности одиниць — се обов'язок кожної інтелігентної людини. До сего обов'язку почуваеть ся і ціла наша американська Русь-Україна, а вже найбільше так званий „Пітсбурський кут“ до котрого належать найвизначніші личности з поміж наших поселенців, які дбають за всігди про те, щоб славу руського імені рознести по всьому сьвіту і доказати чужинцям, що Русини Українці є народом цивілізованим, культурним, чесним і справедливим. Не було доси ані одного случая, щоб сей славний „Пітсбурський кут“ не відгукнувся на якийсь всенародний поклик, не оцінив по справедливості ревної праці та заслуг тих наших народних діячів, котрі в якийсь спосіб трудили ся і терпіли для добра своєї любові вітчизни.

Братя і Сестри! Славні Сини і Доньки славної Русь-України! Коли ми отсе зважили ся публично поставити Ваш „Пітсбурський кут“ на чолі нашої американської нової вітчизни, то ми се зробили не на те, щоби Вас хвалити. Ні, ми тільки констатуємо сам факт, а хто не вірить, най перегляне кілька річників „Свободи“, а переконаєть ся на власні очі, що сама Пітсбурщина зложила на народні цілі більше жертв, ніж всі прочі провінції американської Русь разом взяті. Пітсбурська околиця показала (і доказала свій патріотизм не пустими словами, але позитивними ділами).

Нам дуже мило і приємно заявити ось тут прилюдно, що Русини пітсбурської околиці складають на жертвенник народний гроші, а не безвартістне кадило!... Не каила потрібно народови у його боротьбі з лютими ворогами, але грошей! Не поможемо ані собі в новім, ані нашим братам в старім краю нарікань і сльозами. Се Ви, дорогі Братя і Сестри, самі добре знаєте і розумієте, тайтому Ви зішли ся сьогодні не в те, щоб покликати пальцем в чобіт нашим лиходіям, але на те, щоби подати і собі самим і нашим старокраєм родимцям справдішну, реальну поміч. Честь Вам за се і слава! Держіть ся кріпко реальної політики і станіть гідним прикладом цілій нашій американській Русі.

Нашого славного героя Мирослава Січинського і нашого скромного, але щирого народного робтника бл. п. о. Миколая Стефановича, пошануйте гідно тільки задумавши Вами способом. Поставте ім обом памятники, яких не звальєть грізні бурі і громи, не знищать ніякі тучі і хуртовини! Підтримайте спільними силами ухвалені Вами фонди імені обох наших лю-

бимців і завізвіть усю американську Русь до всенародних обильних складок! Чейже „Пітсбурський кут“ то ще не ціла американська Русь, а патріоти з пітсбурської околиці мають повне право гукнути так, щоб їх голос відозвав ся широкою луною по всіх закутках нашої нової вітчизни.

Честь Січинському! Вічна пам'ять о. Стефановичеві! Слава пітсбурським і дооколичним вічєвикам-патріотам!

Редакція „Свободи“

По відчитанню сего письма о. прелегент змалював характер покійного о. Стефановича, його любов до всього, що щиро народне, його невтомиму, щирму працю на народнім полі і його жертволюбивість на народні цілі. в першій же лінії на цілі шкільництва. Дальше представив прелегент стан шкільництва на галицькій Русі, стан просьвіти у нас в загалі, значіне просьвіти взагалі, а в особенности для нас Русинів. Як велике значіне має просьвіта — о тім можна би цілі томи писати — ми вкажем лиш на такі два факти, як війна німецько-французька, і найновіша російсько-японська, в котрих то війнах виграв учитель, бо дав просьвічених жовнів. Опісля о. прелегент поставив резолюцію, щоби фонд ім. бл. п. о. М. Стефановича, котрий так бажав просьвіти нашому народови — ужито такою на просьвітні цілі, а іменнo на удержанє українських приватних гімназій в Галичині — і віддати його під заряд „Руського Товариства Педагогічного у Львові“, що о. предсідатель піддав під голосованє, а збори одноголосно ухвалили. По рефератах приступлено до вибору виділу, при чім варто згадати вельми знаменний обяв, а іменнo: поставлено кандидатуру на предсідателя комітету о. Даниловича, сей одначе сказав, що він задалеко від Пітсбурга, а сирава могла би через те утерпіти і поставив кандидатуру о. К. Курила з Пітсбурга. Як тільки о. Данилович вимовив імя о. Курила, счинив ся страшний крик протесту на галі, полученій з оглушаючим тупотом ніг. О. предсідатель вивіз вічєвиків до спокою і поставив питанє, хто єсть за о. Курилом — та ані один палець не підняв ся (а не то ціла рука). Видно з сего факту наглядно, що о. іпамбелян не ступає слідом свого славновісного попередника, бо народ, як показало ся, не любить його, а о невдячність руського народа хіба посуджати не можна, бо як о. Данилович в своїм рефераті згадав за бл. п. о. М. Стефановича — то многим стали слези в очах — видно наш нарід уміє шанувати своїх духовних провідників, але таких, котрі з ним разом співчують, котрі старають ся о добро того бідного народа, поневоленого політично і матеріально (а не о свої гонори). В справі вибору комітету промовляли о. Валог, п. А. Каня, п. Пришляк. До комітету фонду вибрані зістали слідуєчі: о. Данилович з Latrobe, Pa., яко предсідатель, п. Т. Гут-Кульчицький з Pittsburgh, Pa. яко містопредсідатель, п. М. Порада з McKees Rocks, Pa. яко касієр, п. Петро Феш з Homestead, Pa. яко заступник касієра, пп. О. Бучак з Pittsburgh, Pa. і Л. Баррій з Wilmerding, Pa. яко секретарі.

Щоби зібрати фонд ім. о. Стефановича, поставив о. Данилович таке внесенє:

1. Кожний сьвідомий Русин-Українець повинен до нового року зложити найменше \$1.
2. Сьвідомі Русини-Українці повинні збирати на фонд при всяких нагодах, як на хрестинах, весіллях, концертах, балах і представленнях.
3. Кожний Русин-Українець може збирати на фонд, однак є обов'язаний спис жертводавців і гроші заслати до Комітету.
4. Кожному Русинови лишаєсь свободну руку і може складати жертви або впрост до Комітету, заслаючи моні ордер або чек до п. А. Бучака в Pittsburgh, Pa. German Savings Deposit-Bank, виписаний на імя Mr. M. Porada, або може заслати до Редакції „Свободи“ або „Народної Воли“, котрі передадуть гроші Комітєтові.
5. Належить просити Редакцію „Народної Воли“ і „Свободи“, щоби відозву уложєну через Комітет, зволили ласка-

во друкувати так довго, доки не узбирасьь принайменше \$2.000. (10.000 корон), розумієсь що не мусить бути в кождім числі, вистарчить два рази або раз на місяць.

6. Належить просити Уряди обох Р. Н. Союзів, щоби зволили ласкаво осібні циркулярі, уложені через Комітет, заслати до кожного відділу.

7. Упращаєсь патріотів, щоби зволили устроювати віча в цілі збирання жертв і осьвідомлення Русинів.

Внесенє се зістало прийняте з додатком о. Ротка, що всі сьвященники мають зложити на фонд що найменше по \$10.

По відсьпіванню народних пісень народ розійшов ся.

Тепер пора для Тебе, американська Русе, показати, що Ти гаразд розумієш народні інтереси і що народне добро Тобі лежить на серцю.

Пам'ятаймо все, що лиш тогди можемо бути певні побіди, коли позбудемось темноти — коли просьвітимось, а власне сі два фонди мають бути ужиті до сеї цілі — до поборювання темноти. Що значить просьвіта — школа — се певно ліпше від нас розуміють народні культурніші, котрі не сотки, не тисячі, а мільони ложать на народну осьвіту — школу. І здавало-б ся, що народи високо стоячі культурно, не повинні вже так страшно дбати о просьвіту, если її вже мають, але так не є. Культурні Німці, котрі мають тільки шкіл всякого рода від найнижших до найвисших, на поклик письменника Розеггера складають в протягу кількох місяців два мільони на німецькі школи; Американці ложать мільони на школи, а Польки тамтого року заложили кольосальний фонд шкільний т. зв. „Dagrunwaldzki“, котрий вже також доходить до двох мільонів, а маємо знати, що сей „Dagrunwaldzki“ єсть призначений на т. зв. „szkoły kresowe“ — себто на закладанє польських шкіл в руській часті Галичини, щоб тим опосом скорше Русинів польонізувати, щоби тим успішнійше робити з руських дітей яничарів-запроданців, котрі би потому помогли репту Русинів польцяти. Ні братя! До сего ми не допустимо, бо наша слава була бущина, наша народна амбіція нам не позволяє на се. Души наших славних батьків, наших Володимирів, Ярославів, Сагайдачних, Богданів, Тарасів і Шашкевичів — кличуть до нас: Діти! Не дайте собі видерти з корінем того щирого руського серця, не дайте в наругу славної руської землі!

Наші брати в старім краю вже подбали, о скільки було в їх силі, за се; позакладали школи і великі просьвітні інституції і кожний сьвідомий Русин тягне ся з послідного, а дає на школу народну.

Братя! Для нас була би велика ганьба, якби ми нашим братам в їх змаганнях просьвітних не помогли матеріально. Чейже кожного стати на один долар.

Покажім, що ми справді потрафимо не тільки плакати і нарікати на наших ворогів, не тільки говорити на вічах і ідеальні гороскопи ставляти, але що ми потрафимо і руки закасати і взятись твердо до діла, котре опісля мусимо допровадити до кінця. Маємо два фонди! Покажім сьвітови, що се фонди гідні руської жертволюбивости, що се фонди призначені на боротьбу з найбільшим ворогом людства... з темнотою!

Клич: „Наша школа в ярмі“ і „В школі наша будучність“ — нехай буде провідною ідеєю кожного Русина, кожної Русинки!

Коли доведе ся утворити фонд ім. бл. п. Стефановича, наберуть Русини сьмілости, що коли годні ми дбати за школу в старім краю, то чому ж не подбати би за школу рідну в Америці. І если не годить ся хто на те, що Комітет збирає гроші на старокравські школи, може заслати гроші до Комітету на школи в Америці, а Комітет ті гроші буде складати на осібну книжочку і буде провадити осібний виказ. Рідної школи нам треба в старім і новім краю. Ще раз кличу: В школі наша будучність.

На вічу зібрано звиж \$95.00. Співє жертводавців оголосить Комітет.

О. Мельник.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKIEWICZ, editor

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„СВОБОДА“**часопис для руського народа в Америці
і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба завжди з гори.

Гроші треба посилати в режістрованим
листі, або через експресовий або
почтовий моні ордер. Моні ордер, то є
грошовий переказ, котрий дістанете від
почтара або агента на експресовім офісі,
і шліть на нашу адресу, бо без того
ми не годні гроший дістати.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописи просять ся писати лишень
на одній стороні картки. Дописи, непригожі
до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.**Родимці, допоможіть!**(Відозва в справі українського „Народного
Дому“ в Нью Йорку.)„В своїй хаті, своя правда і сила
і воля“ — співав колись наш безсмертний
Тарас. І ми зрозуміли ці святи слова
народного пророка, пізнали їх вагу і силу:
порішили здвигнути в метрополії нової нашої
вітчини, в місті Нью Йорку, народню селянню,
свій власний, український „Народний
Дім“. Деб гордо повівав козацький
малиновий стяг, деб своїм плекала ся
наша дума-пісня, могутньо розвивав ся
український велитень-дух.Перші підвалини нашої народньої
святині вже зроблені: п'ятнадцять
місцевих, ньюйорських українських
братств і товариств, без ріжниць
політичних поглядів і переконань, порозуміли
ся, вибрали згідно спільний комітет,
і зложили кожде по сто доларів на річ
„Народного Дому“ в Нью Йорку. Початок —
отся, як говорить ся, найважніша річ —
уже зроблений; однак самими тільки
нашими місцевими фондами довести
почате діло до кінця — не сила.І тому ми простираємо руку до
Тебе, патріотична, жертволюбива,
американська Русе. Ми робітники
відкликуємо ся до патріотичних почувань
таких-же робітників. Не відмовте
ся докинути хоть одну малу цеголку
під наш народний храм, бо хоть він в
Нью Йорку — він буде власністю
усього нашого народу, буде загальним
народним добром.Всякі, хочайби найдрібніші ленти
приймемо з щирою вдякою. Кого
стати на більше, хай припше уділ.Братя і Сестри! Ми лишень судь-
бою самі на свої сили, без провідників,
без інтелігенції, на далекій чужині,
не тратимо однак сил, не тратимо надії
на кращу будучність, бо ми знаємо, що
нас є сила, що коли станемо усі згідно:
рамя об рамя, грудь при груді, — ніякий
враг нас не одоліє. І в ім'я цієї свідомості,
в ім'я народних почувань і чести, ми
старим козацьким звичаєм шлемо до
Вас отсей клич:

Родимці! Озовіть ся! Поможіть!

Днес Ви нам — завтра ми Вам!

В кого патріотичне серце і душа
повна любови для народного діла і добра,
сей почує і відчує наш поклик. Сей
відгукне ся, сей стане у наші ряди,
сей допоможе нам розвинути гордий
український прапор над власною хатою
у найбільшій городі Америки.

На славу і честь руського імені.

Всякі датки просимо слати на ім'я
касiera: А. Чосник, 96 Ave A., New York,
N. Y., а наших колекторів, висланих по
одному з кожного братства — прийміть
щирим руським звичаєм.Хай світ побачить, що ще не
ревелись козацькі нащадки, що ще не
пропала українська слава...Від головного уряду центрального
комітету будови укр. „Народного Дому“
в Нью Йорку.

Я. Корнат, предс.

С. Чосник, кас.

В. Вінтоняк, секр. рек.

І. Матейко, секр. фін.

Руські фермери.Дня 26. червня 1911. вибрав ся я
до Yorktown, Va. на прошене тамошних
наших кольоністів фермерів, щоби
заспокоїти їх духовні потреби. Зі мною
їхало кількох людей, які будьто вертали
з відвідин рідні, будьто їхали на
закуплені фарми. До Yorktown, Va.
прибулимо кораблем з Baltimore, о год.
4. з рана. Замість чекати на бовт, який
о год. 6. мав нас перевезти на руську
колонію Point Stone, ми вибрали ся піхотою,
та за пів години, йдучи понад берег моря,
булимо на місці, між руськими фермерами.Сейчас прибігло кількох наших
людей, привитали ся дуже радо та
попросили до хати, де мала відправити
ся Сл. Божя. Тимчасом один з них
пійшов по домах повідомити про мій
приїзд та скликати до сьв. сповіди і на
Богослуження. О год. 7½, висповідавши
тих, що були до сповіди, відчитав я Сл.
Божу та виголосив проповідь, щоби їх
заохотити та загригти в любові до сьв.
віри, народности та єдності в тій мало
замешкалій нашими людьми околиці.Після Сл. Божої вибрав ся я оглянути
фарми та плоди на них. А що се буде
не для одного читача цікава річ, ддято
хочу поділитися моїми враженнями. А
справа фарм для нас справді дуже
важна. Вже рік минув, коли у наших
часописах багато і говорено про фарми.
А говорили та писали люди може більше
фахові, що до фарм, чим я — от пр. оо.
Др. К. Брми, Понятишин, Ардан, Пристай,
д. Кирилук і т. д. Та ціла та справа,
що наробила свого часу стільки крику і
шуму, заснула як кожде діло більшої
ваги на американській Русі — от пр. „
Просвіта“ і т. д. Та хоч діло заснуло,
але таки понад двадцять наших людей
заснували до Yorktown, Va. — і фермеру-
ють.

А як фермерують, послухайте:

Фарми, які купили, мають 10—12
акрів землі орної, а в тім 1—3 акрів
ліса в добрім стані. Земля має підклад
глинякватий, з легкою домішкою піску.
У нас таку землю зовуть жит-ною, бо найлучше надає ся на жито. Збі-
жже мало хто сіє — лише самі ярини.
Бо вони найлучше оплачують ся. Вей
ярини виглядають знаменито. Садять
такі ярини: бураки, огірки, цибулю,
бараболі, капуста, горох, фасолу, куку-
рузу і т. д. Вей ярини виглядають
прекрасно, мимо того, що в маю і червні
була там посуха — як говорили люди.
Декуда вже бараболі і горох зібрані, а
позасівано в друге. Коний ще не мають,
лише двох, бо то осіли самі бідаки, маю-
чи по кількості доларів готівки. І се їм
приходить тяжко добре справляти і
обробляти землю, бо наняті нігри дуже
лихо орють, лишаючи за кожною ски-
бою залім, щоби скорше з'орати, а
властиво „поридкати“ тоту землю. Є
повна надія, коли до двох — трьох літ
кожний доробить ся хоть одного коня —
а вистарчить один кінь до 10-акрової
фарми, і почне робити коло землі, так як
Русин в теперішніх часах уміє робити —
кожний з них стане на ноги і до двох-
трьох літ сплатить цілком фарму. Коли
люди не мають в дома роботи, йдуть до
фабрики, де діють роботу. Часто так
буває, що жінки сапають, поють, під-
горають, збирають, а муж робить коло
фабрики — і се собі хвалять, що коли
хто хоче і має час, є де і заробити. Вей
продукти продає ся на місці. З Baltimore
їдять агенти два рази в тиждень, купують
все на місці і доставляють кораблем. На
місці платять за бочку бараболі 3—4
долари. Хто не хотів би агентам прода-
вати, може ввійти в порозуміння з куп-
цями в Baltimore і впрост сам може
виставити.Крім того в морю є багато устриць,
раків і риб, які довають масами нігри
і виставляють до Baltimore. Лише наші
люди боять ся води, а ще більше моря і
не уміють з того користати. А варта би,
бо там багато є тих морських животин.
Видієм кілька канайцят бочок раків і
клемсів в порті; чекали на корабель.Є одна відомна сторона тих фарм, а
то клімат тамошний, чи підсоня. Деякі
люди западають на фебру. Вправді смер-
тельности від фебри нема, і — о селі-
ско пригадує собі, що минулого року
Др. Ардан писав і виказував статистику,
що фебра там жертв не забирає, але річ
певна, що се не належить до приємности
і се річ відомна. Тамошні мешканці
западають на ск недугу дуже рідко.Тогож дня, 28. червня 1911 по полудні
їздив я на польську колонію Grunwald,
Va., де вже Поляки кілька літ як осіли —
та не міг ся начудувати гарній ярині і
збіжжю, які там видів.Пашу се не для агітації, але радше
для інформації загалу, який інтересує
ся судьбою нашого фермерства в Америці.

о Іл Кузія.

**Процес проти 101 українських
студентів у Львові.**

(стаття надіслана.)

(Колець).

КонфронтаціїА вже врешком всього є конфронтації
зі свідками. Нас розсаджено в салі в
сей особі, що кожний має своє постійне
місце з табличкою, на котрій виписане
його назвисько. Мимо того, що порядок,
в яким сидимо, є гучливо відомим (перші
місця від дверей засіли найтяжше
обтяжені), предсідатель все таки не-
певний, щоб свідок припадую не поми-
лив ся і заряджує конфронтації ось
яким способом (дослівно):— Czy pan widział N. N. w czasie
zajść?

— Tak, widziałem.

— Czy pan by go rozpoznał?

— Może bym rozpoznał.

— Пане Н. Н. прошу встати!

(Я встак, свідок обертає ся до мене.)

— Rozpoznał go pan?

— Tak.

— Proszę zaprotokolować — каже
до протоколянта, — że świadek rozpo-
znaje N. N.Зізнання добути оборонцями українських
студентів.Та мимо так сторонного ведення
розправи, удало ся нам вже при по-
мочи прокураторських свідків ствер-
дати деякі дуже важні для нас обста-
вани. Зізнаннями прокур. свідків
стверджено, що:1) Польських студентів враз зі
службою на польських позиціях
було поперх 40. (Вже в слідчих ак-
тах є виписані коло 40 Поляків,
які або самі признали ся, що в кри-
тичний часі були за барикадою, або
назвали їх по імені польські свідки.
Се не перешкаджало прокураторови
написати в акті обжаловання, що по
польській стороні була горстка людей,
„ledwie kilku, a najwyżej dziesięciu“.)2) Що вже по приході поліції знач-
на група Поляків (30—40) вийшла з
університету, отже було їх значно
більше чим тих 40 названих по імені.3) Що польських студентів або
зовсім не ревідовано, або ревідовано
в кілька годин по подіях, коли вони
могли вже позбутися зброї.4) Що польські студенти були узброєні
в грубі палиці і револьвери. (Один
поліц. агент зізнав, що відобрав від
польських свідків коло 10 грубих па-
лиць і один револьвер та що передав їх
слідчому судії, зазначаючи, що все те
відобрано від „свідків“. Та в слідчих
актах нема ані згадки про се і відоб-
рана зброя від Поляків фігурує в „
ukraińskim arsenale“ на салі роз-
прав, як corpus delicti проти нас.
Також зізнав свідок Weigleb, що ба-
чив, як Поляк ховав до груби ре-
вольвер).Дальше стверджено зізнаннями се-
кретара університету Йсрдана і дея-
ких педагогів, що польські студенти
вбудували барикаду проти виразно-
го наказу зі сторони університетських
властей; що служба, вдаючи ся в бій-
ку зі студентами руськими, пересту-
пила дану їй через Йсрдана інструк-
цію. Марс і Йордан згідно зізнали,
що по їх думці всьому завинила поль-
ська барикада, що наколи б її не бу-
ло, Русини були би вийшли по вічу
спокійно з університету.Се все удало ся нам добути від
перших свідків. Свідки теперішні
приходять знаменито підучені, декла-
мують мов з книжки. Кожний ви-
ходить з заложення: Z polskiej strony
stanowczo nikt nie strzelał. Доперва
в тракті питань виказує ся йому, що
він в часі стрілянини або не був на
головнім коритарі, або був довгий
час звернений плечима до польських
позицій і т. п.Що старають ся донаести оборонці укр-
їнських студентів.З нашої сторони ставляємо коло
100 відводових свідків, якими дока-
жемо, що:1) Поляки перші почали кидати
полінами і стріляти;2) Що Коцко зістав вбитий, а Ле-
онтівич ранений, Поляками;3) Що ніякого компльоту не було.
Що до сього послідного, то прокура-
тор окрім припущень, не має ніяких
доказів на компльот.**Який буде вислід розправи?**Та мимо того, вислід розправи для
нас вже тепер ясний. Трибунал або
не повірить нашим свідкам, або зо-
всім їх недопустить, говорячи, що
він вже доволі переконаний свідка-
ми прокураторських.На таку безглядність він може
свобідно здобути ся, бо буде мати
за собою не лиш опінію польської
суспільности, але також правитель-
ства. Бо прецінь правительство без-
посередно по подіях відразу нас за-
судило. Оголосило урядовий кому-
нікот, яким констатувало, що Поляки
не стріляли, що Коцко зістав вбитий
нами. Тепер трибунал польський му-
сить ратувати гонор не тільки поль-
ських судових властей, але і гонор
центрального правительства. Воно
дуже неприємна справа, до того ще
для правительства — злизувати те,
що наплювало ся в урядових кому-
нікатах. Так воно — треба буде взо-
волати ся „моральною побідкою“ і йти
до криміналу...

СПРАВОЗДАНО КАСОВЕ „РУСЬК. МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА“ за місяць май 1911 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	13	55
2	Mt. Carmel, Pa.	1	00
3	Olyphant, Pa.	4	25
4	Jersey City, N. J.	2	05
5	Mt. Carmel, Pa.	3	25
6	Brownsville, Pa.	1	75
7	McAdoo, Pa.	13	05
8	Elmira, N. Y.	3	00
9	St. Clair, Pa.	4	95
10	Ansonia, Conn.	6	75
11	Waterbury, Conn.	2	00
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	6	45
18	Seymour, Conn.	2	40
20	Jessup, Pa.	3	00
21	Mayfield, Pa.	3	50
23	Homestead, Pa.	3	85
24	Shamokin, Pa.	95	
25	Trauger, Pa.	75	
26	Belle Vernon, Pa.	75	
27	Glen Lyon, Pa.	11	90
28	Mahanoy Plane, Pa.	4	00
29	Rhone, Pa.	4	75
33	Northampton, Pa.	19	80
35	Whitney, Pa.	1	00
36	Scottdale, Pa.	4	55
37	Chisholm, Minn.	2	25
38	Auburn, N. Y.	1	25
39	Syracuse, N. Y.	2	50
40	Edwardsville, Pa.	6	50
42	Passaic, N. J.	8	35
43	Simpson, Pa.	4	00
45	Philadelphia, Pa.	4	75
46	Plymouth, Pa.	12	83
47	Ambridge, Pa.	50	
48	McKeesport, Pa.	4	00
53	Pittsburg, Pa.	11	05
55	Carnegie, Pa.	5	00
58	Ramey, Pa.	1	65
59	Leisenring, Pa.	6	80
61	Dunlo, Pa.	75	
63	Ford City, Pa.	2	25
65	Elizabeth, N. J.	2	50
67	Butler, Pa.	25	
68	Ansonia, Conn.	1	13
70	Jersey City, N. J.	5	25
72	Alden Sta., Pa.	15	70
73	Providence, R. I.	25	
78	Minersville, Pa.	2	25
81	Baltimore, Md.	90	
82	New Alexandria, Pa.	2	25
83	Carnegie, Pa.	25	
85	Hazleton, Pa.	3	25
87	Lancaster, N. Y.	2	30
90	Centralia, Pa.	25	
91	McKees Rocks, Pa.	25	
92	Taylor, Pa.	3	00
96	Pittsburg, Pa.	3	50
97	Marion Heights, Pa.	50	
98	Shenandoah, Pa.	1	75
99	Wilkes Barre, Pa.	1	75
102	Cleveland, O.	1	00
104	Perth Amboy, N. J.	5	40
105	Nicetown, Pa.	1	00
106	Chicago, Ill.	50	
107	Sayre, Pa.	2	00
108	New York, N. Y.	2	00
109	Ellsworth, Pa.	25	
113	New Florence, Pa.	50	
116	Chisholm, Minn.	25	
117	New York, N. Y.	50	
120	Spangler, Pa.	3	75
121	Trenton, N. J.	22	33
123	Scranton, Pa.	1	00
126	Beaverdale, Pa.	1	75
127	Buffalo, N. Y.	25	
128	Lorain, O.	1	25
129	Sykesville, Pa.	1	00
130	Pittsburg, Pa.	1	50
132	McKeesport, Pa.	2	25
133	Newark, N. J.	1	50
135	Smoke Run, Pa.	1	15
136	Carnegie, Pa.	50	
139	Oil City, Pa.	1	50
140	Youngstown, O.	50	
142	Elizabeth, N. J.	2	45
147	Allentown, Pa.	4	73
148	California, Pa.	1	19
156	Sheffield, Pa.	1	00
157	Donora, Pa.	4	50
179	St. Louis, Mo.	50	
182	Dixonville, Pa.	1	25
188	Ginter, Pa.	1	65
197	Swoyers, Pa.	7	50
201	Whippany, N. J.	25	
203	Brooklyn, N. Y.	50	
207	Jeanette, Pa.	1	40
208	Kingston, Pa.	7	16
213	Bayonne, N. J.	4	28
214	McKees Rocks, Pa.	50	
217	Rocheater, N. Y.	50	
222	Mahanoy City, Pa.	5	30
227	Derry, Pa.	1	15
228	St. Clair, Pa.	24	
229	Scranton, Pa.	6	20

Від.	Місцевість	\$	ц.
214	Bellefonte, Pa.	2	00
245	Trenton, N. J.	2	85
246	Crompton, R. I.	50	
247	Wilmington, Del.	50	
249	Nanticoke, Pa.	1	80
255	West Newton, Pa.	1	75
257	Spring Valley, N. Y.	50	
258	W. E. Pittsburg, Pa.	75	
260	Taylor, Pa.	25	
263	McKees Rocks, Pa.	25	
276	Ambridge, Pa.	75	
283	Auburn, N. Y.	1	50
285	Glassport, Pa.	25	
291	Brooklyn, N. Y.	75	
296	New Kensington, Pa.	2	75

Прихід за май € 362.84

Зіставлене:

Прихід за місяць май € 362.84
Готівка з кінцем цвітня
зістала - - - 11.757.89

Весь прихід € - - - \$12.120.73

Розхід за місяць май 15.00

Готівка з кінцем мая остає 12.105.73

Д. Капітула, г. преде.,
А. Шарпунь, г. кес.,
С. Ядловський, г. секр.

ДОПИСИ.

З Когус, м. й.

На спростоване, поміщене в 26-ім числі „Свободи“ годі змовчати. В тім спростованю „містер дяк“ зістав вихвалений аж під небеса, а дописувач попередних статей зістав порівняний, вибачайте, з биком. Щоб якось обгріпати ся з тої чести, поперед всього запитаю Вас, п. А. Гелета, чи Ви се зовете стрілянєм з за плота, коли хто скаже кому правду в очи? Чи ж се може неправда, що тільки через дяка люди відступили з Когус, а не через роботу, бо робота в той час ішла дуже добре. Знайте дальше, що я не був в комітеті в той час, коли комітетові (лиш самі) поставили за „могорич“ дячка за „дяка“, як рівнож і тепер не єсьм комітетовим. Дальше, я не писав ніколи нічо злого на „попа“, бо я кожного сьвященика зову сьвящеником, а нашого поважаю і ніколи не був, ані не єсьм його ворогом. Дальше пишете, що я тем тішу ся „що пустив в казети“, цілком противно. Я лиш можу сумувати, що у нас так зле, що потреба аж по газетах про се писати.

Наконець посьмію поставити мале питанє до сеї особи, що взяла ся писати для „дяка“ Гелети тєс спростованє, бо-ж всякий, хто лиш ближше знає нашого дячка, мусить признати, що він сего особисто ніяк не потрафив би; дальше, як такий чоловік може дописувати до „Свободи“, коли він є ворогом Р. Н. Союзу і „Свободи“, Союз зове поганським, а чесних читачів „Свободи“ зове рутенсько-польськими наймитами. Отже, чи не залежить Вам, добродію „помічнику“, на сїм вельми богато, щоб Ви такого чоловіка мали коло себе? Чи не так?...

Дальше закидує ся мені, що я бойкотую руську школу; се підла лож! Прецінь кожний Когусянин розуміє, що наш дячок не має понятя про ученє дїтий, бо навіть старші діти, що ходили за попередного дяко-учителя до руської школи, сьміють ся з такої науки. Сам наш дячок збойкотував школу своєю наукою, і то так завзято, що для мене, хочай-бим і хотів бойкотувати, не лишило ся вже що бойкотувати. Наприкінці хвалити ся діточий сьпів і якесь „деревце“. Хто чув сей діточий сьпів? Хиба лиш сам дячок, бо інших людей таких щасливих нема. Колиб „Спростованє“ дійсно було вийшло із руки дячка, то можна-б було щось більше подати із його „мудроств“,

але коли під його ім'я підшивають ся інші, та боронять svojого ворога, то сего рода полеміка не має найменшого місця. Кінчимо, повтаряючи, що лиш Ви, Ви, Ви є причиною всему лиху у нас, бо коли у нас був парохом о. Чаплинський, а Вас не було, то можна було сказати, що парохія красно процвітала, а брацтво мужеське і се-стрицтво красно розвивали ся. О. Чаплинський розумів, що варта в парохії добрий дяк, а особливо тут в Америці, де не вистане, щоб дяк знав лиш саме „Господи помилуй“. Кажете, що для Вас і се вистане, та і я думаю, що для Вас самих сего аж надто, але для нас, нашої церкви, парохії, — вибачте — ні!...

Той самий парохієць.

З Тейльор, Па

Є недалеко „славного“ Скрентону малесенька місцевість, Тейльор. Живе тут жмінка наших виселенців, самі майнери-чорнороби, походять із всіх закутків Галичини. Мимо того, що там майже що чоловік, то представителю иньшого повіту, панує між ними найбільша злагода і згода. Місцева читальня імени Мирослава Січинського розвиває ся дуже гарно, дає дуже часто гарні представлення. Суть тут свої Січи і Соколи, а сими днями порішено також взяти ся до будови власного „Народного Дому“.

На ту ціль відбули ся два фестивали, зовсім на красний лад, на днях 3-го і 4-го липня. Мимо шаленої агітації „угро-руського батюшки“ Волкая, що в неділю в церкві аж піною порскав, заказуючи своїм овечкам іти на „український“ пікнік; мимо того, що з „патріотичного“ на всю Америку Скрентону не явив ся майже ніхто, забава так одного, як і другого дня удала ся знаменито. В поведілок нарід від 6-ої години вечером бавив ся аж пізно у ніч, а вівторок, мимо того, що забава мала почати ся о 12-ій в полудне, вже о 9-ій з рана лісок заройв ся охочими. Забава відбувала ся в найбільшій порядку. На плятформі, уставленій коштом 65 дол., пригравала охочо музика на дутих інструментах, а в перервах пописував ся місцевий хор чудовими піснями. То тут то там можна було весело забавити ся усякими вигадками, що то їх понаставляли і понаносили панове аранжери. Вечером весь лісок загорів чарівними штучними огнями. Пізно в ніч народ розійшов ся, жалкуючи, що так скоро минула ся така чудова днина.

Слава Вам, Тейльорці, за так умітне уладженє культурної забави, та дай Боже, почате Вами діло: будову „Народного Дому“ довести як най-скорше до кінця.

Вас. Морозович.

З Алден Стейшен, Па.

(Аматорське представленє).

Як нам пишуть з Алден Стейшен, Па., тамошний аматорський драматичний кружок, відіграв на дни 3-го червня штуку: „Мужики аристократи“. Аматори, мимо того, що виступали перший раз на сцені, поводили ся як справдішні артисти і зовсім заслужено збирали немовкаючі оплески. Галя була бутком заповнена, не лиш своїми, але і посторонніми гістьми, між якими бачило ся багато Англіїців, Поляків та Жидів. Дійсно, належить ся найбільша подяка аматорам за понесені труди, та є повна надія, що нове представленє, яким вони в недовзі опять попишуть ся, вище негірше першого.

Важне для читалень і всіх грамотних людей!

Вже вийшов і продає ся СЛОВАРЬ ЧУЖИХ СЛІВ

12.000 СЛІВ
ЧУЖОГО ПОХОДЖЕННЯ
В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Сей Словар дає докладні поясненя всіляких научних, торговельних і взагалі міжнародних термінів, старих історичних виразів, мало знааних діалектологічних слів, а також найбільше уживаних чужомовних послів, приповідок і зворотів.

Ціна за брошурований примірник \$1.25
Оправа в полотно з вишивками \$1.75

Замовляти належить під адресою:

RUSKA KNYHARNIA

850 Main St., Winnipeg, Man.

Важне для читалень і всіх грамотних людей!

Справозданє з жертв збираних мною на страйкерів в Вестморленді, Квебіті, Па.

Зібрано всіх жертв \$620.47.

Виплачено відділам Р. Н. С. для страйкуючих членів:

Від.	82. в New Alexandria, Pa.	\$336.70
„	35. в Whitney, Pa.	29.70
„	25. в Trauger, Pa.	10.90
„	227. в Derry, Pa.	10.90
„	41. в Manor, Pa.	94.05
„	80. в Irwin, Pa.	103.95
„	207. в Jeannette, Pa.	31.50

Сума виплачена від Р. Н. С. \$617.70

На переписку видано 2.77

Загальна квота \$620.47

В імени страйкуючих складаю всім П. Т. Жертводавцям щирю й сердечну подяку.

Д. Капітула,
Преде. Р. Н. Союзу.

Виказ жертв на „Український Народний Дім“ в Нью Йорку.

Товариство „Просьвіта“ в Нью Йорку	100.00
Товариство ім. Мирослава Січинського	50.00
3 Шевченківських вечериць відбувших ся дня 26. лютого 1911 р.	30.00
Матвій Хлопан	4.00
Стефан Чосник	1.00
Іван Коцкий	1.00
Григорій Щербатий	1.00
Іван Матейко	1.00

Разом \$188.00

Дальші жертви просять ся присилати на руки касієра: Стефан Чосник 96 Ave. A., New York, N. Y.

Яків Корнат, предсідатель,
Стефан Чосник, касієр,
Іван Матейко, секр. фінанс.

Оголошенє.

Вдовець Русин з Галичини — в середнім віці, посідаючий значнийишій маєток і сальон в околиці ньюйорській, з браку знакомости пошукує сею дорогою товаришки життя в середнім віці, яка би також посідала відповідний маєток.

E119

Рефлектуючі на се подруже так з Сполучених Держав як і Канади і бажаючи ближшого объясненя в сій справі, зволіють ласкаво написати лист на адресу: „Svoboda“ 83 Grand St., Jersey City, N. J. і подати свою адресу.

Дальші объясненя листовно вже на власні адреси.

Справозданє касове Р. Н. Союзу за місяць май 1919 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	480	31
2	Mt. Carmel, Pa.	106	50
3	Olyphant, Pa.	172	68
4	Jersey City, N. J.	75	45
5	Mt. Carmel, Pa.	138	00
6	Brownsville, Pa.	121	50
7	McAdoo, Pa.	265	73
8	Elmira Heights, N. Y.	65	26
9	St. Clair, Pa.	187	60
10	Ansonia, Conn.	139	29
11	Waterbury, Conn.	50	34
12	Yonkers, N. Y.	147	58
13	Troy, N. Y.	51	18
14	St. Louis, Mo.	175	43
15	Buffalo, N. Y.	63	18
16	Lansford, Pa.	355	25
17	West Pawlet, Vt.	57	00
18	Seymour, Conn.	39	00
19	Homer City, Pa.	27	00
20	Jessup, Pa.	126	09
21	Mayfield, Pa.	25	50
22	Homestead, Pa.	144	00
23	Shamokin, Pa.	33	84
24	Trauger, Pa.	87	09
25	Belle Vernon, Pa.	42	00
26	Glen Lyon, Pa.	108	08
27	Mahanoy Plane, Pa.	349	18
28	Rhone, Pa.	114	23
29	Breslau, Pa.	139	04
30	Eleanor, Pa.	54	50
31	Trauger, Pa.	78	75
32	Northampton, Pa.	360	44
33	Old Forge, Pa.	38	34
34	Whitney, Pa.	70	50
35	Scottdale, Pa.	62	34
36	Chisholm, Minn.	114	69
37	Auburn, N. Y.	126	82
38	Syracuse, N. Y.	74	34
39	Edwardsville, Pa.	95	20
40	Westmoreland, Pa.	22	78
41	Passaic, N. J.	140	58
42	Simpson, Pa.	37	50
43	Mt. Carmel, Pa.	18	00
44	Philadelphia, Pa.	44	38
45	Plymouth, Pa.	240	00
46	Ambridge, Pa.	53	68
47	McKeesport, Pa.	153	54
48	Powhatan, W. Va.	30	00
49	Desloge, Mo.	4	50
50	Yatesboro, Pa.	77	75
51	Holyoke, Mass.	19	50
52	Pittsburg, Pa.	279	51
53	Terryville, Conn.	26	40
54	Carnegie, Pa.	150	54
55	McKees Rocks, Pa.	35	45
56	Cohoes, N. Y.	45	84
57	Ramey, Pa.	145	10
58	Leisenring, Pa.	76	20
59	Baltimore, Md.	—	—
60	Dunlo, Pa.	170	25
61	Lopez, Pa.	16	74
62	Ford City, Pa.	118	02
63	Gradatim, Pa.	9	00
64	Elizabeth, N. J.	155	42
65	New York, N. Y.	77	04
66	Butler, Pa.	16	50
67	Ansonia, Conn.	15	84
68	New York, N. Y.	19	50
69	Jersey City, N. J.	170	10
70	Franklin Furnace N. J.	36	00
71	Alden Sta., Pa.	139	20
72	Providence R. I.	21	83
73	Granville, N. Y.	27	00
74	Mt. Carmel, Pa.	36	00
75	Newark, N. J.	58	21
76	Yorkville, O.	24	00
77	Minersville, Pa.	345	38
78	Meyersdale, Pa.	28	50
79	Pleasant Valley, Pa.	77	50
80	Baltimore, Md.	34	93
81	New Alexandria, Pa.	40	00
82	Carnegie, Pa.	22	13
83	Canonsburg, Pa.	35	34
84	Hazleton, Pa.	268	38
85	Clyphant, Pa.	16	50
86	Lancaster, N. Y.	36	36
87	Tonawanda, N. Y.	16	68
88	Simpson, Pa.	22	50
89	Centralia, Pa.	55	50
90	McKees Rocks, Pa.	50	68
91	Taylor, Pa.	90	48
92	Newburgh, O.	24	00
93	New Britain, Conn.	119	16
94	Beaver Meadows, Pa.	115	88
95	Pittsburg, Pa.	96	12
96	Marion Heights, Pa.	27	00
97	Shenandoah, Pa.	51	84
98	Wilkes Barre, Pa.	136	42
99	McKeesport, Pa.	19	56
100	Canonsburg, Pa.	9	72
101	Cleveland, O.	146	77
102	Export, Pa.	17	25
103	Perth Amboy, N. J.	159	36
104	Nicetown, Pa.	31	91
105	Chicago, Ill.	160	20
106	Sayre, Pa.	60	36

Від.	Місцевість	\$	ц.
108	New York, N. Y.	137	46
109	Eilsworth, Pa.	61	64
110	Leetsdale, Pa.	60	85
111	Allegheny, Pa.	29	05
112	Cleveland, O.	29	76
113	New Florence, Pa.	71	34
114	Dunmore, Pa.	85	61
115	New Philadelphia, Pa.	55	50
116	Chisholm, Minn.	20	88
117	New York, N. Y.	99	20
118	Pittsburg, Pa.	20	04
119	Latrobe, Pa.	67	50
120	Spangler, Pa.	122	92
121	Trenton, N. J.	206	59
122	Trenton, N. J.	114	46
123	Scranton, Pa.	37	04
124	Orrarod, Pa.	53	41
125	Chicago, Ill.	11	58
126	Beaverdale, Pa.	60	18
127	Buffalo, N. Y.	88	35
128	Lorain, O.	23	52
129	Sykesville, Pa.	72	35
130	Pittsburg, Pa.	54	60
131	McKeesport, Pa.	62	88
132	Newark, N. J.	77	50
133	Ernest, Pa.	63	00
134	Smoke Run, Pa.	209	50
135	Carnegie, Pa.	43	11
136	West Seneca, N. Y.	9	00
137	Philadelphia, Pa.	10	86
138	Oil City, Pa.	42	00
139	Youngstown, O.	53	50
140	Little Falls, N. Y.	82	46
141	Elizabeth, N. J.	74	78
142	Windber, Pa.	54	00
143	New York, N. Y.	22	68
144	Altoona, Pa.	30	00
145	Allentown, Pa.	113	77
146	California, Pa.	33	84
147	West Seneca, N. Y.	14	34
148	Pittsfield, Mass.	15	00
149	Allentown, Pa.	17	26
150	Homestead, Pa.	124	25
151	Berwick, Pa.	100	00
152	Dunmore, Pa.	56	85
153	Perth Amboy, N. J.	48	90
154	Sheffield, Pa.	29	52
155	Donora, Pa.	104	79
156	Herkimer, N. Y.	—	—
157	Jamaica, N. Y.	49	38
158	Tower City, Pa.	48	25
159	Scranton, Pa.	46	06
160	N. Hadley, Mass.	17	34
161	Chicago, Ill.	86	56
162	Barnesboro, Pa.	75	70
163	Cumbola, Pa.	50	41
164	Perth Amboy, N. J.	61	68
165	Scranton, Pa.	73	50
166	Chauncey, Pa.	—	—
167	Pittsburgh, Pa.	49	26
168	Fredericktown, Pa.	—	—
169	Cleveland, O.	35	84
170	Oxford Furnace, N. J.	55	60
171	Detroit, Mich.	34	38
172	Newburgh, N. Y.	31	35
173	Vegreville, Alta., Can.	13	50
174	Manchester, N. H.	10	20
175	St. Louis, Mo.	108	54
176	Searbo, W. Va.	31	35
177	Manville, R. I.	12	02
178	Dixonville, Pa.	78	56
179	Sunderland, Mass.	22	08
180	Whiting, Ind.	82	50
181	Hazleton, Pa.	70	50
182	McAdoo, Pa.	60	84
183	Ford City, Pa.	57	58
184	Ginter, Pa.	118	57
185	South Fork, Pa.	51	18
186	Newark, N. J.	30	00
187	Troy, N. Y.	51	84
188	Herkimer, N. Y.	55	56
189	Red Star, W. Va.	22	50
190	Minneapolis, Min.	47	52
191	Peckskill, N. Y.	29	34
192	Whiting, Ind.	66	00
193	Swoyers, Pa.	86	24
194	Port Jerwis, N. Y.	44	34
195	Whiting, Ind.	54	84
196	Syracuse, N. Y.	19	33
197	Whippany, N. J.	16	68
198	Auburn, N. Y.	23	76
199	Brooklyn, N. Y.	43	32
200	New York, N. Y.	19	56
201	Emerald, Pa.	50	52
202	Woonsocket, R. I.	33	42
203	Jeanette, Pa.	93	36
204	Kingston, Pa.	77	34
205	Cartaret, N. J.	134	34
206	Westchester, N. Y.	22	50
207	Stapleton, N. Y.	22	20
208	Cleveland, O.	37	00
209	Bayonne, N. J.	65	16
210	McKees Rocks, Pa.	35	85
211	New York, N. Y.	31	62
212	Hazleton, Pa.	43	00
213	Rochester, N. Y.	32	65
214	Youngstown, O.	37	50
215	Bakerton, Pa.	88	95
216	Chicago, Ill.	46	35
217	Mahanoy City, Pa.	139	54

Від.	Місцевість	\$	ц.
223	Port Bowkley, Pa.	88	33
224	Belle Valley, O.	36	48
225	Desloge, Mo.	86	29
226	Hammond, Ind.	28	50
227	Derry, Pa.	80	45
228	St. Clair, Pa.	33	00
229	Scranton, Pa.	161	05
230	Monessen, Pa.	21	59
231	New York, N. Y.	24	54
232	Elizabethport, N. J.	91	85
233	Rosford, O.	45	39
234	Ambridge, Pa.	6	18
235	Chester, Pa.	62	18
236	New Alexandria, Pa.	3	00
237	Philadelphia, Pa.	79	64
238	Phoenixville, Pa.	27	05
239	Newark, N. J.	20	95
240	Hawthorne, Ill.	33	77
241	West Pullman, Ill.	22	74
242	Bellefonte, Pa.	25	68
243	Trenton, N. J.	63	00
244	Crompton, R. I.	12	90
245	Wilmington, Del.	45	30
246	Coatesville, Pa.	50	52
247	Nanticoke, Pa.	50	40
248	Pittsburg, Pa.	121	46
249	Cleveland, O.	36	78
250	Northampton, Pa.	34	68
251	Lopez, Pa.	72	68
252	New Britain, Conn.	17	33
253	West Newton, Pa.	57	72
254	Ronco, Pa.	31	02
255	Spring Valley, N. Y.	24	90
256	W. E. Pittsburgh, Pa.	36	18
257	Chicago, Ill.	56	07
258	Taylor, Pa.	52	85
259	Taylor, Pa.	55	85
260	Ansonia, Conn.	18	54
261	McKees Rocks, Pa.	30	69
262	Juliet, Ill.	45	00
263	Taylor, Pa.	78	29
264	Glen Lyon, Pa.	48	36
265	Kingston, Pa.	40	20
266	Duquesne, Pa.	58	60
267	East Chicago, „Ind.“	45	00
268	Youngstown, O.	30	00
269	Troy, N. Y.	—	—
270	Delano, Pa.	24	00
271	Hudson, N. Y.	28	00
272	Youngstown, O.	36	36
273	Perth Amboy, N. J.	68	35
274	Ambridge, Pa.	53	42
275	Hartford, Conn.	23	40
276	Wilkes Barre, Pa.	52	88
277	Glen Campbell, Pa.	27	00
278	Manchester, N. Y.	30	00
279	Syracuse, N. Y.	21	90
280	Auburn, N. Y.	25	08
281	Rome, N. Y.	13	68
282	Glassport, Pa.	21	00
283	Lorain, O.	23	54
284	Carnegie, Pa.	16	50
285	So. Bethlehem, Pa.	22	36
286	Clarksburg, W. Va.	21	00
287	Brooklyn, N. Y.	23	22
288	Detroit, Mich.	31	86
289	Duquesne, Pa.	64	50
290	Madera, Pa.	39	54
291	New Kensington, Pa.	50	84
292	Dravosburg, Pa.	36	14
293	Holden, W. Va.	35	50
294	Kent, Pa.	24	00
295	Johnstown, Pa.	101	92
296	Chicago, Ill.	17	10

Прихід за май єсть 19.260.84

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Андрею Сметана, Olyphant, Pa.	\$ 80.80
Максими Климш, Plymouth, Pa.	1.000.00
Василію Грибнік, Ansonia, Conn.	500.00
Льві Воронка, Jersey City, N. J.	200.00
Федорі Бартник, Mahanoy Plane, Pa.	400.00
Йосифі Горват, Trenton, N. J.	1.000.00
Мих. Іванович, McKeesport, Pa.	500.00
Антоні Скрабут, Burrside, Ill.	500.00
Івані Пригода, Ernest, Pa.	1.000.00
Івані Велич, Syracuse, N. Y.	1.000.00
Микиті Кулянда, Shamokin, Pa.	500.00
Петрі Співак, Elmira, N. Y.	1.000.00
Василію Гриценко, Elizabeth, N. J.	900.00
Якимі Приселопським, Beaver Meadow, Pa.	600.00
Насті Мільчаковській, Wilkes Barre, Pa.	400.00

Анні Борецькій, Plymouth, Pa.	400.00
Парасці Пец, Elizabeth, N. J.	400.00
Марії Челак, Shamokin, Pa.	400.00
Марії Луцканич, Northampton, Pa.	400.00
Запомога для:	
Гаврила Заперач, Mt. Carmel, Pa.	100.00
Василію Андрусів, Rochester, N. Y.	100.00
Сиротинська часть по:	
Михайлі Юшак, Jersey City, N. J.	381.00
Федорі Вобурчак, Spangler, Pa.	300.00
Лілі Падла, Peekskill, N. Y.	984.00
Василію Грибнік, Ansonia, Conn.	500.00
Івані Дрозд, Ramey, Pa.	780.00
Надгорода Організаторів	71.73
Засіданє Контр. Комісії	211.66
Завдаток на статуті Р. Н. С.	500.00
Платня Головн. Урядників Р. Н. Союзу	270.00
Орган Р. Н. Союзу	1.328.00
Адміністрація Р. Н. Союзу	240.67

Порука.

(З німецького, Ф. Шіллера.)

Дамон до лихого царя був вліз
З остерним пробосом зі стали;
На тім го сїпаки спїямали.
„На що ти ховаєш при собі ніж?“
Питає похмурно цар Діоніз.
„Тебе ним, опирю, пробити!“
„На хрест ми го зараз прибїти!“

„Не буду“, рік Дамон, „о душу просив;
Я, царю, готовий не-жити;
Но хочеш ми ласку вчинити,
Лиши мня на три дни, аби я жив,
І свою сестру ще подружив;
Я лишу ти брата в поруку. —
Не верну, то дай го на муку“.

На то Діоніз ся усміхнув,
Тай каже до него потому:
„Іди си на три дни до дому;
Но знай! як речинець лише минув,
То брата ти кажу розпяти, —
Ти будеш потому тривати“.

Приходить до друга: „Так цар судив,
Щоби я за свою провину
Лукаву — розпятий загинув;
Но він ми дозволив, три дни, бим жив,
І свою сестричку ще подружив;
Лиши ся за мене в поруку,
Аж доки не верну на муку“.

А брат його щиро поцілував,
Тай дав ся в темницю потому;
Товариш вернув ся до дому.
А заки ще третій був день настав,
Він свою сестричку уже ізвинчав,
Потому чим борше вертає,
Бо нині речинець минає.

Іде він, аж люнув страшений сплав,
Ріка ніби море шуміє,
А повінь все гірше бутніє;
Приходить на місце, де міст стояв,
А навал і вязи і міст урвав.
Ви-сь думав, що ріжуть ся громи,
Так страшно склепінє ся ломить.

Він ходить без себе над бистрий стік,
Він кличе, він просить, гукає,
Ніхто-ж бо на тос не-дбає;
А хто-ж би ся важив в такіський клік
Човном ся пускати на другий бік? —
Ніхто ще тонути не хоче,
А повінь ще гірше клекоче.

Він видить, ратунку ні звідки нїт,
Заплакав по нужді по своїй:
„Ой Боже мій, стримай погой!
Бо сонце в полудне уже стоїть,
А скоро вно зайде на другий сьвіт,
А я ще в місті не буду,
То свого ся брата позбуду“.

За дармо, бо повінь ся все змогав,
Все гірше змогають ся води,
Година з години уходить;
Тут годі чекати, і як стояв,
Так скочив на дунай, та далі в плав,
Добувши остатної сили,
Аж Богу ся жалко зробило.

Преплив він щасливо зрадливий погій,
І дякує милому Богу,
І далі чим борше в дорогу;
Аж тутки з під ліса опришків рій,
Застали дорогу: „куда йдеш, стій!“ —
І звили йому вже над главов,
Важкою желізнов булавов.

„Що хочете, вражий, злодійський тлук?
Нічо, як жите я лиш маю,
А то я цареви ховаю!“
І вирвав одному булаву з рук:
„Дли мойого брата невинних мук!“
Як свисне, три збуї упали,
А другі де-котрий втікали.

Ту сонце впикає як острый лук,
Як літом звичайно ся діє;
Він бідний від снєки аж мліє:
„Ох Боже, ти спас мя з злодійських
[рук,
Не дав ми тонути в дунайський гук, —
Як озде мня сила покине,
То любий товариш загине“.

На право ся тягне широкий мур,
А в мурі щось, чути, шепоче;
Вандрівник звертає там очі,
Аж тутки в закалі гей срібний шнур,
Збігають ся нори в студений чур:
Він радісний зараз напив ся,
Тай ноги кріваві обмив ся.

Вже сонце небавом кінчає путь,
У сине, глибокое море
Дрімачути тоне поволи,
Аж тутки два люди гостинцем йдуть;
Він хоче чим скорше їх поминуть,
Аж чує, як люди сї кажуть:
„Тепер го на муки десь вьжуть“.

Зачув то, тай далі за вітром в слід,
А сонце західне так мило
На Сиракуз місто сьвітало;
Дамона зливає кровавий піт,
Аж тутки приходить дорогов в стріть
Слуга його вірний, тай каже:
„Верни ся, верни ся, мій княже!“

„Верни ся, товариш уже проспав,
Тобі би на себе гадати,
Його вже узяли кувати;
Година в годину тебе чекав,
Як ти му, ідуци речинець дав,
І кілько ся з него напустили,
З надії го прецінь не збили“.

Не міг я вернути, як я хотів;
А мусить жите він страдати,
Не хочу і я вже тривати;
Аби ся Діоніз і того довів,
Що брат побратима ніколи не звів, —
Най він і мене з ним загладить,
А знає, що дружба не зрадить.

Вже сонце заходить, на брамі став,
А хрест уже в землю забитий,
А нарід довкола набитий,
Шнур брата му д'торі уже здоймав;
Він борше скрізь люди ся перетяв:
„Мене, гей катове, на муку,
За мене він ставив поруку“.

А в народі диво і пострах скрізь;
Вони си до серця припали,
Та з радости плачуть, то з жали;
Ніхто там не міг постримати сліз,
А хтось і цареви ті вісти доніс,
Здрогнуло ся серце в нїм враже,
До себе привести їх каже.

Дививсь він на братий так довгий час,
Тай так до них каже по хвили:
„В грудех'сте ми серце ввернули,
А вірвість не є то порожний глас;
О тільки лиш, братя, благаю вас,
Нехай я від нинішної днини
Належу до вашої дружини“.

Осип Ю. Федькович.

Не дали...

(Образок на тлі галицьких виборів в 1907 р.)

На бруднім периною вистеленім
бамбетлі лежав старий свий Абрам-
ко і догоряв. Очи його сьвітили ся
вже неясним блеском, а дихавична
грудь піднімалась тяжко і клекотіла
як розбитий горнець. У його ніг сидів
унука, малий Шльомко та жибонів
до нього жаргоном. „Правда, дідуню,
що ти підеш зі мною еще до ліса.
Там так гарно, весело, страх сво-
бідно. Там не так як у нашім хай-
дері, або на нашій вулиці. Правда,
підемо, дідуню“. Старий мовчав, ру-
кою гладив кучеряву головку хлопчи-
ни і задумчиво усміхав ся. Він знав,
що дні його вже почислені. Страшна
задуха мучила його нераз в ночі ці-
лими годинами. І він не бояв ся
смерти. Сьміло глядів їй в очі і одно
лиш еще бажанє у нього оставало.
Тоді були як раз вибори з міста. Жиди
поставили свого народного кандидата
на посла до парламенту і то такого,
котрий би не потребував держати ся
панської клямки, а сьміло заступав
би жидівські інтереси. Вєі надіялись,
що він побідить. І старий Абрамко
бажав лишень дїждати тої побіди. В

його узкій уяві представляв ся такий
народний посол майже самим царем
Соломоном або Давидом. Традиції
предків переказані в біблїї, ожили в
нім в цілій могутості. Він уявляв
собі, що Жиди вже здобули Палести-
ну і відти диктують права цілому
сьвітові. І то все мало якраз нині
здїйснити ся. Нині вибирають в місті
посла. О! певно, що його виберуть.
А він, Абрамко, дожиє ще того, мусить
дожити, він відсьпїває ще новому по-
слови маюфес і тоді може спокійно
умирати.

Він мав також право вибору, але
не міг вже двигнутись з місця. За то
будуть голосувати з його хати два
сини, Юдка і Пінькас. Вони певно
дадуть голоси на свого: Правда, Юдка
троха „мишїгене“, навіть не женив
ся, але за то молодший Пінькас то
такий „хухим“, що в цілім сьвіті
другого не знайде. Він і на Юдку
буде вважати. Коби лиш скоро скін-
чили ся вибори.

— Малке — заговорив він до Пінь-
касової жінки — Малке, подиви ся,
чи не йде хто з наших.

Малка відхилила двері і стала по-
зирати в довгу, тісну і брудну ву-
лицю.

— Не видно нікого — сказала
вкінці — тільки той молодий руський
доктор іде до нас.

— На що мені вже доктора — про-
стогнав Абрамко — мені треба посла.
То мій доктор.

В дверях ставув молодий мужчина,
поздоровкав ся з домівниками і увій-
шов до середини. Малка пообтирала
старе крісло і подала йому. Він сїв і
поспитав старого: — „Ну, якже А-
брамку? здорові? моцні?“ Його піле
лице сїяло здоровлєм і молодостю та
становило разячий контраст з тру-
пачим виглядом Абрамка.

— Ей, яке моє здоровлє, пане до-
ктор — простогнав Абрамко. От коби
тільки вибори пережити. А потім на
окопище тай кінець. А як гадаєте,
пане доктор — додав несьміло — по-
бідять наші, чи ні?

— То буде залежати від того, чи
багато між вами буде хрунів.

— Що то значить хрунів?

— А то у вас незнане слово. У
вас нині нема ще хрунів, бо ви ще
всі хруні. Але коли ваші сїонїсти
бодай ще троха попрацюють над вами,
то за яких двацять літ мала дитина
буде жидівського хруня пальцем по-
казувати.

— Ну, а длячого ви кажете, що
ми хруні? — спитав подразнений А-
брамко.

— Длятого, що ви доси всі свої
особисті права і чоловічу гідність
продавали ворогам за гроші, за тор-
говельні інтереси, за гешефт. Ви мали
свої права і свободи, а не користу-
вали ся ними. Але прийшли сїонїсти
і сказали: Досить вже того. Жид так
само чоловік як і другий, тож як і
другий повинен свої права сам вихі-
сновувати. Досить вже ми напрода-
вали ся самих себе, тепер годі. І пі-
шов могучий клич по цілому міру.
Жиди, не асимілюйте ся, але єднайте
ся. В єдності ваша будуча сила.

Молодий доктор запалив ся, очі
його горіли, він живо гестикулював
руками і говорив дальше.

— І ми також не користували ся
своїми правами і нас обдирали з на-
лежних нам свобод, а прецінь нас не
вигубили. Давіть, як карно і складно
їдуть наші народні маси до голосо-
ваня. Тихо, без крику, але з почутєм
певности в собі, з надїєю на побідę.
Вони вже знають, що кожда картка з
нашим кандидатом кинена до урни,
то удар в грудь противника.

Нечайно перед хатою счинив ся
крик. До хати вбігло кількох Жидків,
попихаючи перед собою Абрамково-

го сина Юдку. Юдка був цілком пя-
ний і мав такий глупий вигляд лица,
що глянувши на него, хотїло ся
сьміяти.

— Ганеф, ганеф! — кричали Жид-
ки і потручували Юдкою. — Диви,
Абрумку, твій син продав голос, зра-
див свій нарід.

Старого Абрамка вхопили конвуль-
сії і він не міг ані слова промовити.
Коли прийшов до себе, міг тільки
сказати: Ти, Юдка, не Жид, ти гої,
ти навіть ще гірше як гої, ти хрунь.

В ту пору вбіг в хату Пінькас.
Очі у нього горіли, бліді губи дро-
жали, а з одежі висїли тільки каваль-
чики. Він нічого не сказав, тільки з
болючим виразом лица кинув ся на
ріг бамбетля і закрив руками очі.

Його обступили і стали випиту-
вати, що стало ся.

— Там бють і рабують — проши-
лів крізь затиснені зуби Пінькас.

— Якто — закричали всі присутні —
таж до тепер було все в порядку.

— Так! так! — простогнав Пінькас,
доки виділи, що їх кандидат горою,
то сиділи тихо, але як побачили, що
наш перемагає, то пустили в рух всі
виборчі гієни і тепер розбивають лю-
дей на гладкій дорозі. Я ішов до го-
лосованя, аж ту з перед самого ма-
гістрату вхопило мене якихсь п'яток
драбів, завоїкли в уличку тай відо-
брали легітимацію і карту голосованя.
Я боронив ся, я кусав, я бив ногами,
але не встояв перед силою...

Тут Пінькас вхопив ся обіруч за
волосє і став бити головою до бам-
бетля.

Старий Абрамко підняв ся. Опер
лагідно свою схорвану руку на рамя
Пінькаса і промовив ледви чутним
голосом:

— Пінькас, ти не плач, ти тут
нічого не ввинен, ти не хрунь, ти тер-
пиш за свій народ. Вони рабівники,
вони забрали наші гроші, забрали
наші маєтки, вони тепер кров точать
з нас. Але кров наша спадє на них
і на діти їхні, а з крови тої виростє
местник, що весь народ...

Тут старий Абрамко закашляв ся,
захарчів страшно, очі стали стовпом,
він упав на перину, а душа його
улетїла в всєсьвітї.

Головною улицею місточка йшла
банда і грала гучно народовий марш.
Навкруги неї тиснули ся запиті пал-
карі і хулїгани, та кричали: „віват,
нех жис наш посєл“.

А там в тісній улиці на жидівсь-
кім передмістї, над трупом Абрамка
стояв його син Пінькас і схлипував
крїзь сльози. Ой, не дали старому
спокійно умерти, не дали. І де тут
справедливість? де відплата за наші
муки, за нашу кров...

Він пильно вдивляв ся в мертві
черти небіщника і йому здавало ся,
що ті посинїлі уста неначе шепчуть:
Із крови їх местник повстає...

Мстислав Рус.

З причини виїзду з Нью Йорку,
спродам меблі (furniture) з трєх румів.
Голоситись кожного разу на адресу:
Homicky, 205. E. 77 str., New York,
N. Y.

(27-28)

ПОЗІР! РУСИНИ ПОЗІР! ПОЗІР!
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроєє Братєтво сьв. Володимира
в ТРОЙ, Н. Й.

в суботу, дня 15. липня с. р.
на River St. в Germania Hall.

Запрашаємо всіх Русинів місцевих
і позамісцевих. Прийдіть всі, а не по-
жалуєте труду. За добру забаву і че-
снє обєдугу ручить

Балєвий Комітет.

Покровитель і почесний член Р. Н. С.:
Іх Преосв. Стеф. Сотер Сртинський,
 перший руський Єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:
 о. Мих. Валог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Предсідатель:
 Дмитро Капігула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
 Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
 Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
 Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey
 City, N. J.

Секретар фінансовий:
 Семен Ядловський, Box 76, Jersey
 City, N. J.

Касієр:
 Алексій Шармонь, 524 Pine and
 Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
 о. В. Валог, Whiting, Ind.
 Константин Поступак, McAdoo, Pa.
 Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
 Іван Глова, Shamokin, Pa.
 А. Стефанович, Ambridge, Pa.
 Й. Ялечко, Ramey, Pa.
 А. Маркевич, New Alexandria, Pa.
 В. Левчик, Elizabeth, N. J.
 А. Добот, Lansford, Pa.

Організатор:
 Ілько Моранець, 1441 Emma Street,
 Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
 знаходиться під числом 83 Grand St.,
 (у власній гомі) Jersey City, N. J.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсім увагу пп. Секретарів, щоби не прислали декларацій без виконання свідомства лікарського, яке знаходиться на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виконюваню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано, на яке посмертне член хоче належати, перечеркнем слово ціле або половину посмертне (ого), кілько має він і його жена літ, імя жени або якого иншого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо так миємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручне на обох сторонах декларації.

Місячні справоздання т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виконювати і присилати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду
Р. Народного Союзу в Америці.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ житя.
 Вступне після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А“ (ціле посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ліг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отець родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Ч. 1862 КВІТ \$100.00
 на сто долярів, котрі п. Александер Бараник отримав як надзвичайну за-
 помогу за нев. слабість з Головної
 Каси Руського Народного Союзу в А-
 меріці.

Джерзи Сіті, Н. Дж. 3. червня 1911.
 Александер Бараник.

Сьвідки:

Теодор Пацала,
 Сидор Хитрин.

Від місцевого Уряду Руського На-
 родного Союзу в Америці. Від. 70.
 Стефан Миланович, предс.,
 Антін Онисик, секр.

Ч. 1904 КВІТ \$100.00
 на сто долярів, котрі п. Гаврило За-
 верач отримав як надзвичайну за-
 помогу за нев. слабість з Головної Каси
 Руського Народного Союзу в Америці.
 Мт.Кармель, Па. 8. червня 1911.
 Гаврило Заверач.

Сьвідки:

Семен Жук,
 Теодор Пех.

Від місцевого Уряду Руського На-
 родного Союзу в Америці. Від. 2.
 Дмитрій Коропчак, предс.,
 Ів. Воргач, секр.

Ч. 1917 КВІТ \$600.00
 на шістьсот долярів, котрі п. Гаврило
 Мейжа отримав як посмертну за-
 помогу по тестю Якимі Прислотським з
 Головної Каси Руського Народного
 Союзу в Америці.

Гаврило Пейжа.

Сьвідки:

Андрей Савка,
 Теодозій Джуган.

Від місцевого Уряду Руського На-
 родного Союзу в Америці. Від. 95.
 В. Шипула, предс.,
 Атанас Солтис, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів

відділів Р. Н. Союзу просить ся брат-
 ські оголошення в справі мітінгів при-
 значені до друку в рубриці „Рух в від-
 ділах Р. Н. Союзу“ присилати в сей
 спосіб, щоби вони найшли ся в редакції
 найпізніше в понеділок рано того тиж-
 ня у яким мають бути поміщені в часо-
 писи. Усі оголошення, які прийдуть до
 редакції пізніше як в понеділок, не бу-
 дуть поміщені скорше аж на другий
 тиждень.

АНСОНІЯ, КОНН. Сестрицтво сьв.
 Блени, від. 262, повідомляє, що річ-
 ний мітінг відбув ся дня 22. червня,
 на котрім ухвалено приймати нових
 членкинь від 14 до 25 літ без вступ-
 ного, а від 25 до 35 літ і дальше, за
 половину вступного, через 2 місяці.
 Дорогі Сестри! користайте з тої на-
 годи! Також подяємо до відомости,
 що наше сестрицтво підвищило по-
 смертну за-помогу з 50 долярів на 150.

Тому приступайте як найчисленніше,
 а особливо жінки, котрі маєте діточки,
 щоби їх забезпечити. Так само, дорогі
 Сестри, повинністе приступати до
 Руського Народного Союзу. Подивіть
 ся на Словачки. як вони з'організо-
 вані: між ними нема ріжниць, чи старі,
 чи молоді. А ми, руські жінки? Не-
 ма на сьвітї гірших легкодухів, як
 ми. В самій Ансонії і околици живе
 більше як 600 жінок і дівчат, а до
 сестрицтва з поміж них належить
 ледви 50, хоть то сестрицтво існує
 уже 12 літ. І ви, хоть мали вже не-
 раз нагоду приступити до него, то
 все ся руська легкодушність ставала
 вам на перешкодї. І колиб наші жінки
 і дівчата не були такі байдужні, то і
 наш руський нарід далеко-би ліпше
 морально і матеріально стояв, бо де
 добра господиня в хатї, там і ціла
 господарка добре веде ся. Тому ще
 раз просимо: приступайте як найчи-
 сленніше; місячна вкладка всего
 лиш 30 центів, а за се дістанете 3
 доляри на тиждень як за-помогу в часі
 хвороби, і \$150.00 як посмертну за-
 помогу. Думаєм, що у нас сьуть ліпші
 користи, як у якіх небудь жидівській
 асекурації. Також ми виплачуємо 50
 долярів за-помоги по смерті мужа
 членкині. Тому і мужі повинні под-
 бати, щоби їх жінки належали до ор-
 ганізації. Теперішній, нововибраний
 уряд є слїдуючий: Олена Гребіник,
 предс., Марія Кобашар, кас., Анна
 Ціркот, секр.

СВОЕРС, ПА. Братство сьв. Арх.
 Михайла, від. 197, подає до загального
 відома, що на піврічній мітінгу дня
 18. червня с. р. ухвалено приймати
 нових членів через три місяці: сер-
 пень, вересень і жовтень без вступ-
 ного до Братства, а до Р. Н. Союзу
 після статута. В усяких братських
 справах просимо відносити ся до мі-
 сцевого секретаря: Андрій Лужець-
 кий, Р. О. Box 117, Swoyers, Pa.

МІКІСПОРТ, ПА. Братство сьв.
 Івана Хрестителя, від. 48, подає до
 відомости всім своїм членам, що пів-
 річний мітінг відбуде ся дня 16. липня
 с. р. На тім мітінгу буде предложене
 справозданє касове з доходів і розхо-
 дів. Невивший ся член заплатити
 50 цнт., а урядник \$1.00 кари. —
 М. Лобоні, предс.; М. Фринцко, секр.

ГЕЙЗЛТОН, ПА. Братс. сьв. Арх.
 Михайла, від. 85, повідомляє своїх
 членів, що піврічний мітінг відбуде
 ся дня 16. липня с. р. в галі цер-
 ковній при церкві сьв. Арх. Михайла
 на North Laurel Street. На той мітінг
 має явити ся кожний член, бо в про-
 тивнім разі заплатити 50 цнт., а уряд-
 ник \$1.00 кари. Взиваємо також всіх
 довгуючих членів, щоби вирівняли
 свій довг, бо хто довгує через два
 місяці, а не зголосить ся до братства,
 буде виключений. Мітінги відбувають
 ся кожної 1-шої неділі по 15-ім. —
 Михайл Мардиняк, предс.; А. Романь-
 чак, секр. фін.; О. Шарарко, секр.
 рекорд.

САВТ ФОРК, ПА. Братство Усп.
 Пр. Богородиці, від. 139, ухвалило
 на піврічній мітінгу, що кожний хо-
 руючий член, так місцевий як і поза-
 місцевий, котрий мешкає на 9 миль
 від осідку відділу, повинен зголосити
 ся у дозорця хорих, бо в противнім
 разі не дістане підпори. — Мих. Кін-
 дель, предс.; Марко Скандер, кас.,
 Николай Лукич, секр.

ДЕРРИ, ПА. Братство сьв. Івана
 Хрестителя, від. 227, повідомляє всіх
 своїх членів, що дня 16-го липня с.
 р. відбуде ся другий квартальний
 мітінг. на котрий кожний член мусить

явити ся і всі свої належності вирів-
 нати, бо хто на сім мітінгу не явить
 ся і свого довгу не сплатить, вістане
 з братства виключений. Просимо не
 спускати ся, як доси, на само брат-
 ство, бо 10 людей не в силі платити
 розмет за 40 членів. Як кому на мі-
 тінг за далеко, нехай пришле гроші
 хоч два дни перед мітінгом на пивше
 подану адресу секретаря, бо ми довше
 не будемо вже за нікого платити. —
 Василь Баран, предс., Петро Вітві,
 секр., Р. О. Box 356, Derry, Pa.

Віче

в справі Мирослава Січинського

—: відбуде ся —:

дня 16-го липня с. р.

о год. 2-ій пополудни

в галі Johna Ward-a при Allen Str.,
Allentown, Pa.

Просимо всіх місцевих і дооколич-
 них Русинів о численну участь.

За Комітет:

Іван Дешевський, Ст. Палляниця,
 Марко Шеремета.

Іспитований дяко-учитель

глядає зараз посади. Має похвальні
 свідомства, взірчеє поведєнє, добрий
 голос, уміє грати на органах і фіс-
 гармонії, може бути секр. братства.

JOHN CHARNEZKY

300 N. Franklin Str. Shamokin, Pa.

Потрібно дівчат

до реставранту і звичайної домашньої
 роботи. Платня дуже добра. Достар-
 чаємо роботу і мужчинам. 28—31

Simmons Employment Agency

159 Grand Street, Jersey City, N. J.

Зецер пошукує праці в укра-
 їнській друкарні.

G R A V A N

507 E. 12-th Str. New York City.

АКУШЕРКА з укінченою зястою школою аку-
 шері у Лізаві посідаюча аме-
 риканський ліценс, помагає у всіх хворобах жіночих
 спеціальним способом. Посідає хорощі подяки. Уда-
 вайтеся до неї в довірє.

BATRAKOWA

608 EAST 6-th STR., NEW YORK CITY.

Рент-подешзів

у найвигіднійше приміщених комна-
 тах в Джерзи Сіті. Пять мінут ходу
 до фери і тунельової стації. Голоси-
 ться до сторожа (janitor) при 133
 Grand Str., Jersey City, N. J.

ВСІЛЯКІ ЛЮДИ.

Суть люди, що не годні дивити
 ся на болізни других, суть знова та-
 кі, що сейчас спішає хорим з пора-
 дою. Сї завжди знають, що належить
 зробити в кождім случаю. І отсам
 власне людям хотілибсьмо порадити,
 що в усяких случаях недуги їчи за-
 хорію — як: морська слабість, болі
 по причині здутя, біль голови і омлі-
 вання, вони повинні уживати Трінера
 Американський Еліксир Гіркого Вина,
 позаяк воно є завжди готовим, скріп-
 ляючим средством. Воно розігріє тіло,
 приапшить обіг крови, злагодить бо-
 лі і корчі, скріпить жодунок і по-
 вздержить усі неприємні симптоми
 хвороби органів травлення. Його по-
 винно ся також завжди уживати під-
 час атаків нервозности, наглих болів
 жодудка, простуда, дрозів, болю голо-
 ви, обструкції, болю крижей, анемії,
 взагалі в кождім таким случаю, де
 добрий лік являє ся необхідністю.
 По всіх друготорах.

JOS. TRINER

1333-1339 S. Ashland Ave. Chicago Ill.

КАЛЕНДАР.

ЛИПЕНЬ.

н.ст.	Дні	Руські свята
13	Четвер	Собор 12 Апост.
14	Пятн.	Косми і Даміана
15	Субота	† Полож. Ризи П. В.
16	Неділя	5. Анатолія
17	Понед.	Андрея крит.
18	Вівтор.	† Кирила і Методія
19	Серета	Атаназія

НОВИНКИ.

¶ Надане права прилюдности українській приватній гімназії в Рогатині. Міністер просвіти надав право прилюдности на рік 1910—11 I—IV класам приватної гімназії з українською викладовою мовою „Руськ. педаг. Тов.“ в Рогатині. Заразом надав теж право I і II кл. міської утравістичної рогатинської гімназії, яку засновано проти української рогатинської гімназії. За те інші наші приватні гімназії не можуть діждати ся ані права прилюдности, ані субвенцій, хіба зазнають ще шikan.

¶ Кацапські виборчі розбої в Галичині. В справі кацапських виборчих розбоїв в Галичині забрала голос віденська щоденна часопись для Славян „Slavisches Tagblatt“, котра ось що пише в окремій статі про кацапську агітацію „колом і горівкою“:

„При виборчій агітації у Східній Галичині — пише зга ана часопись — є одно для всякого цікаве: в передвиборчій боротьбі у Східній Галичині, що належить до Австрії, бере велику участь російське правительство. Російське правительство оплачує дуже багато своїх агітаторів, котрим дає й багато грошей на вибори (се беруть кацапські юноші!) і за їх помочию хоче здобути собі багато мандатів до австрійського парламенту у Відні! (Російське правительство з Петербурга має мати своїх послів у австрійським парламенті у Відні!) На парламентарні вибори виспала Росія величезні гроші, мабуть мільон рублів. Гроші на галицькі вибори пливуть і від російських чорносотенних кругів, що улажують між собою на сю ціль окремі складки. Кацапські агітатори стараються перекупити російськими рублями як найширші веретви руських виборців: вони винаходять собі між руськими виборцями продажних хрунів і платять кождому такому зрадникови народної справи по 1 кор. від голосу, котрий він здобуде для кацапського кандидата. Окремі пенсії побирають постійні кацапські гієни, передусім кацапські юноші, котрі мають ширити між руським народом ідею народної зради. Таких постійних платних агітаторів є звиш цілої сотки. І ці кацапські платні гієни не засипляють горячої днини. Вони пильно увиваються між руським народом, отуманюють його, підплачують і розпивають, а відтак збирають і намовляють до розбійницьких нападів на гурти виборців, що гордять народною зрадою і російським рублем — юдиним грошем. Се діє ся в кільканайцятьох галицьких судових повітах! (А власти тихенько-спокійно на се дивлять ся!) Кацапські погроми на Лемківщині, в Журавенщині, Брідщині, Яворівщині, Золочівщині стверджують отсі слова доволі наглядно.

„Ся розбійницька робота кацапських хуліганів має доволі велике значення ворожого австрійській державі роботи і тому повинні австрійські власти (коли-б в Галичині були австрійські власти, а не польські!) звер-

нути на кацапську роботу бачне око. Без згляду на се, чи дістануть кацапи що при виборах чи ні, то все таки їх деморалізуюча вража робота не лишити в руським народі добрих наслідків!

„Супроти сього — звертає ся Sl. Tagbl. до правительства, — позволимо собі поставити таке питанє: Як се може бути можливим, аби австрійська держава мовчки на те дивилася, як російське правительство мішає ся до її внутрішньої справи — до парламентарних виборів“.

Коли згадана віденська часопись помістила сю неприхильну нашим кацапам статтю про їх виборчі розбої серед руського народу, та про „пособія“, які вони дістали від свого попечителя Бобрінського, Поляки зараз поспішили уневаянювати своїх вихованків і засипали редакцію час. „Slavisches Tagblatt“ листами, в котрих виказують, що „пособія“ від матушкі-Росії нічого великого: вони йдуть, мсвляв, на „культурні“ цілі; так само пруські Німці дають своїм галицьким братам грошеві підмоги. „Де кум, де коровай“, панове Поляки, опікуни зрадників нашого народу.

¶ Руссофіли під крилами вшехполяків. Госп. Глібовицький, проваливши ся соромно в своїм дотеперішнім окрузі, пригадав собі свій проти-український виступ в парламенті з приводу смерті гр. Потоцького і повторив його... бодай перед репортером „Słowa polsk-ogo“, розводячи перед ним свої жалі з приводу упадку всіх староруських кандидатів. Що госп. Глібовицький вину упадку власного і своїх партійних товаришів приписує п. Бобжинському, се зовсім зрозуміле, коли зважимо, що „старокуреники“ всі свої надії поклали на поміч намісника. Але щоби намісник „умірювану староруську партію, як дуже невідгідну Українцям в Галичині й Буковині, видав на поталу не тільки Українців, але і фракції Дудикевича“, — як жалують ся госп. Глібовицький, — в се він сам не вірить, бо занадто добре знає, як ревно опікував ся п. Бобжинський старокурсними кандидатами. Власне п. Бобжинський хотів за всяку ціну вратувати „старокуреників“, щоби мати з них оруде проти українського табору, рекламуючи їх як „stronniectwo umiarkowane, grupujące najpoważniejsze żywioły ruskie w kraju“, — як характеризує партію Глібовицького репортер Słowa polsk-ogo. А що штука п. Бобжинському не вдала ся, се вина провінціональних властей, які воліли гарбати голоси для кандидатів „Ради Народової“, ніж для „старокуреників“. Таким чином часть „русских избирателей“ пішла за Поляками, часть за „золотим телятем“, яке їм з ласки гр. Бобрінського презентували Дудикевичівці, а „старокуреники“ остали з нічим. І коли госп. Глібовицький за все те вішає пси на Українців, то се свідчить тільки, що він найліпше почуває себе в ролі польської гончої собаки з червоно-білим нашийником, уїдаючої на Українців, — в ролі, в якій він себе „убезсмертняв“ в австрійським парламенті.

¶ Лиш того бракувало! В повітовім суді в Стрию відбула ся дня 17-го червня с. р. розправа проти відомого учителя в Жулині, Бронислава Грайса, що вславив ся катованем руських дітей. Обжалувано його о переступство § 420 к. з. Суд з огляду „на брак доказів“ увільнив Грайса від вини і карі. Що такий вирок мусів запасти, можна було надіятися, бо чейже польська публична опінія вже давно увільнила того „менчен-

ніка на кресах“ від вини і карі, а ц. к. австрійський суд мав той публичний вирок лише потвердити. Тепер польські газети зовсім сміло пишуть: „Оказує сен сенс, же вшистке ескаргі Русінуф на Грайса, якобы катовавал дзеці руське, были фалшиве“.

¶ Російська часопись про польсько-українські відносини. Безпартійна російська часопись „Утро Росії“ помістила в однім з останних чисел статтю свого львівського кореспондента д. Н. Александрова, в котрім він обговорює найновіші факти з польсько-українських відносин в Галичині.

Д. Н. Александров зазначає, що російське громадянство з менше зрозумілих причин не інтересує ся Українцями. Нитомість всякі часописі розпливають ся в похвалах на адресу Поляків, гнобителів українського народу. І тим то шляхотсько польська кліка ще дужше розпостирає свої „опікунчі“ крила над Українцями. Чому-ж би їй сього не робити, коли має за се похвалу й від чужих?

Але треба приглянути ся ближше пожитку обох славянських народів в Галичині, а тоді вийде польська „опіка“ в цілій своїй наготі. Кореспондент „Утра Росії“ наводять декілька найновіших фактів, що стверджують дуже наглядно його влучні висновки, а саме: 1) заборона краювої Шкільної Ради святкувати Шевченкові роковини; 2) фальшоване публичної опінії кореспонденційним бюро, урядники (Поляки) котрого пустили в світ фальшиву вістку, що українські делегати голосували за військовими тягарями на те, аби вороги українського Клубу мали чим обріхувати виборців, що українські народні посліє їх ворогами, а не оборонцями; 3) недоставка українських народних і середних шкіл; 4) конфіскація українських опозиційних часописей та 5) відоме веденє розправи проти наших академиків польським трибуналом.

Д. Н. Александров супроти сього заключає: „Вповні розуміємо ся не нависть широким українських мас до польсько-шляхотського панованя. вповні розуміємо непримириме становище українських послів до Кола польського. І коли австрійське правительство не розділить Галичини на дві часті, на польську і руську, то ненависть ся зросте і доведе до грізних наслідків“.

¶ Діаманти в Тексас. Оголошено публично, що в Тексас, в повіті Мантгомери, відкрито майну діamentову, з котрої видобуте каміне дано розслідити знатокам в Гавстон, Тексас; сі признали, що се суть правдиві діаманти. Бувший капітан в бурській війні, Паркер, купив там минулого року 300 акрів землі, по десять доларів за акер, та його польованє за діамантами прийнято з іронією, властивою полудневим мешканцям. Коли-ж досліди відкрили дійсно багатий поклад діамантів на полі Паркера, багато Американців зголосилось до нього з помочию фінансовою, потрібною до експлоатації діамантів; одначе Паркер заявив, що ціле підприємство буде провадить капіталом англійським, і на ту ціль зібрав вже один мільон доларів — А. В.

¶ Людоїди в Тунісі. Парижські дзєвники доносять, що в Тунісі (французькій посілости) один „чудотворний лікар“ поручив одному зі своїх хорих клієнтів їсти людське мясо яко лік. Своєки хорого пірвали з улиці двоє дітей иншого племені, убили і приготували їх тіла для хворого. Про сей поганий злочин дізнали ся власти і почали в тій справі строгє слідство. Подія та викликала обуренє в цілій Франції.

Величаву Прогульку

бoтoм (нoрaблeм)

з Yonkers, N. Y. до Clason Park

устpoкoe

в неділю, дня 23 го Юліа с. р.

Руська Громада Церковна сьв. Арх. Михайла. в Йонкерс, Н. Й.

Бoтв „А. М. Church“ відилпвас з Yonkers (City-dock) o год. 9 ранo. Поворот o год. 9 вeчepoм.

Bілет 50 цeнтів від oсoби

За вeселу забaву, добірні і смачні пeрeкyски рyчaть тa до yчacті зaпpашae . . . КОМІТЕТ.

Увaгa: Для вигoди П. Т. гoстєй з Ню Йoркy і oкoлиці, бoтв зaдepжaть cя в пpистaні Нюйoрcькій: East 24th Street o год. 11 пeдeд і o 6 гoд. пo пoлyднi. 27—29

Цікаве для кожного пізнати докладно земську кулю.

НАЙВІРНИЙШИЙ ОБРАЗ ПОДАСТЬ ВАМ

● АТЛАС ЦІЛОГО СВІТА ●

(в англійській мові).

Ся велика книга, 10 і пів x 18 і пів цалів, 250 сторін, оправлена в полотно, містить в собі 100 мап держав і країв цілого світа, 215 ілюстрацій і спис населення більших американських міст після перепису в року 1910. Ціна тої книги по всіх американських книгарнях \$5.00. У нас діставате її за \$2.00 вже з оплатою експресу.

НИШЕНЕВА МАПА

всіх степів і територій Злучених Держав. Кождий степ на окремій карті. По одній стороні мапа, по другій спис всіх місцевостей і число мешканців після перепису з минулого року. Ціна 15 центів. Пишіть якого степу мапу хочете, а зараз Вам вишлемо.

СТІННА МАПА

48x46 цалів. По одній стороні Злучені Держави, по другій цілий обшар землі. Ціна \$1.50

ПИШІТЬ НА АДРЕСУ:

RUTHENIAN BOOK STORE

439 N. 6th Ave.

Scranton, Pa.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Родимці! — Отсим повідомляю Вас, що компанія

Investment Corporation

котра продає землю в Yorktown, Virginia, установила мене одиноким своїм агєнтом для всіх Русинів. Хто отже бажає купити добру фарму або і поодинокі лоти (парцелі), а крім того дістати

добру сталу роботу у фабриках,

які названа в горі компанія почала тепер будувати, нехай зверне ся листовно або устно на мою, низше подану адресу. Під сю пору потрібно до тих фабрик 500 робітників, але компанія дає роботу тільки тим людям, котрі куплять у неї землю.

В тій околиці є вже около 20 руських фамілій і всі вони зі свого купна надзвичайно вдоволені. Хто там приїде, може про правдивість моїх слів перековати ся сам від осілих в тім місци своїх земляків. В короткім часі буде у тій місцевості побудована руська церков і школа. E121

Із зголошуючими ся людьми я виїжджаю кожного вітїрка на місце до Вєрджинії. Як хто з Русинів хоче купити або хоч оглянути виставлену на продаж землю, нехай явить ся лично у підписаного найпізнійше о 11-тій год. перед полуднем кожного вітїрка, а я його відвезу враз з другими аж на місце. Дорога з Філадельфії там і назад коштує 7 доларів. Всякі контракти-робить ся тільки на місци, в Yorktown, Va. — По близші, зовсім безплатні інформації, прошу відносити ся з повним довірем на мою адресу:

B. MATOLICZ,

821 N. Franklin Str. Philadelphia, Pa.

